

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 23. november 2022
(OR. en)

15031/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0393(NLE)

ENER 621
ENV 1193
COMPET 937
TRANS 735
CONSOM 306
IND 497
ECOFIN 1219
FISC 230

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	23. november 2022
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 668 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse turukorrektsioonimehhanism kodanike ja majanduse kaitsmiseks ülemäära kõrgete hindade eest

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 668 final.

Lisatud: COM(2022) 668 final

EUROOPA
KOMISJON

Strasbourg, 22.11.2022
COM(2022) 668 final

2022/0393 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega luuakse turukorreksioonimehhanism kodanike ja majanduse kaitsmiseks
ülemäära kõrgete hindade eest**

Ettepanek:
NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega luuakse turukorrektsoonimehhanism kodanike ja majanduse kaitsmiseks
ülemäära kõrgete hindade eest

1. ETTEPANEKU TAUST

Käesoleva ettepanekuga luuakse ajutine ja hoolikalt sihitud reguleeriv instrument selleks, et tegeleda äärmuslike hinnatõusudega, mida põhjustavad gaasi hulгимүүгитургude hinnakujundusmehhanismide puudused, ning hoida ära oluline kahju liidu majandusele.

a) Ukraina kriisist tingitud enneolematu hinnatõus ja tõsine majanduslik kahju

Venemaa põhjendamatu sõjaline agressioon Ukrainas ja energiatarnete relvana kasutamine on tekitanud enneolematu energiakriisi, mis mõjutab eelkõige liitu. See on toonud energiahindade järsu tõusu, vedanud inflatsiooni kasvu ja seadnud ohtu meie energiavarustuse kindluse. Venemaa on tekitanud tahtlikult tarnehäireid ja trikitanud tarnetega ning see on mõjutanud Euroopa maagaasihindu ja energiaturgude hinnakujunduse tasakaalu. Venemaa otsus lõpetada tärned Nord Stream 1 torujuhtme kaudu ja katkestada tärned mitmesse ELi liikmesriiki, Nord Stream 1 ja 2 torujuhtme sabotaaž ning vajadus leida kiiresti uued tarneallikad ja -marsruudid on viinud selle kriisi uude etappi. EL on võtnud kohustuse järkjärgult täielikult kaotada sõltuvus Venemaa fossiilkütustest, nagu on sätestatud komisjoni REPowerEU kava käsitlevas 18. mai 2022. aasta teatises, vähendades nõudlust, kiirendades taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ja asendades Venemaa gaasi energiaplatvormi kaudu usaldusväärsete partnerite muude tarnetega. Venemaa osa torujuhtmegaasi impordis kogu ELi gaasiimpordist on juba vähenenud 41 %-lt 2021. aasta septembris 9 %-le 2022. aasta septembris.

Kuigi turud olid juba reageerinud gaasihindade märkimisväärsele tõusule alates Venemaa Ukraina-vastase agressiooni algusest, tõusid maagaasi hinnad enneolematusse kõrgusse ja jõudsid 2022. aasta augusti teiseks pooleks kõigi aegade kõrgeimale tasemele. Eelmise kümne aasta hinnad olid jäänud vahemikku 5–35 eurot/MWh, aga nüüd jõudsid Euroopa maagaasi hinnad tasemele, mis olid 1000 % kõrgemad kui liidu varasemad keskmised hinnad. Hollandi börsi TTF gaasifutuurid (kolmekuised / kvartaalsed tooted), millega kaubeldakse ICE Endexi börsil,¹ jõudsid tasemele 350 eurot/MWh, EEXil kaubeldav TTFi järgmise päeva gaasi turuhind oli 316 eurot/MWh, ilma et kaubeldavad mahud oleksid oluliselt muutunud. Järgmise kuu hinnad tõusid tunduvalt üle 200 euro/MWh ja jõudsid 26. augustil 2022 kõrgeimale tasemele peaaegu 314 eurot/MWh. Kahel järjestikusel nädalal, 18. augustist kuni 31. augustini 2022, oli järgmise kuu hind kõrgem kui 225 eurot/MWh. Kõrgeim hinnatase saavutati ühel nädalal – viiel järjestikusel kauplemispäeval – 22.–26. augustil 2022, mil oldi väga lähedal hinnale 265 eurot/MWh või ületati see. Ajavahemikul 22.–31. august 2022 oli TTFi hetkehinna ja veeldatud maagaasi (edaspidi „LNG“) hindade² vahel üle 57 euro/MWh. 2022. aasta 22.–26. augusti nädala viimasel kolmel päeval oli hinnaerinevus TTFi hetkehinna ja LNG võrdlushindade vahel üle 58 euro/MWh. See oli enneolematu lahknevus TTFi

¹ Hinnavahe ehk riskimarginaal, mida mõõdetakse EEX-börsi TTFi hetke-EGSI põhjal, miinus Platts/S&P Globali Loode-ELi ja Edela-ELi LNG hetkehinna prognoos.

² Hinnavahe ehk riskimarginaal, mida mõõdetakse EEX-börsi TTFi hetke-EGSI põhjal, miinus Platts/S&P Globali Loode-ELi ja Edela-ELi LNG hetkehinna prognoos.

hindade ja maailmaturu hinda kajastavate LNG hindade vahel. Pärast 2022. aasta augusti äärmuslikke kõrgusi langesid hinnad järgnevatel nädalatel alla 220 euro/MWh ega ole seda taset enam ületanud.

Selline äärmuslik hinnatõus peaaegu kahe nädala jooksul oli Euroopa majandusele väga kahjulik. Gaasi kasutatakse laialdaselt paljudes ELi majandussektorites alates VKEdest kuni suurtööstusteni välja, eriti sellistes gaasimahukates tööstusharudes nagu keraamika-, klaasi-, väetise-, tselluloosi- ja paberi- ning keemiatööstus. Ülikõrged maagaasihinnad umbes 350 eurot/MWh, mida augustis näha oli, avaldavad liidu majandusele suurt negatiivset mõju isegi lühikese aja jooksul; nende mõju kandub üle elektrihindadele ja suurendab üldist inflatsiooni. Ülikõrged hinnad tähendavad varalist kahju ja riske energiatarbijatele ja -tarnijatele ning gaasi varustuskindlusele ja elektriturgudele. Tarbijad olid täielikult äärmuslike hinnatõusude meelevaldas, mida põhjustasid piirkondlike tarnevõimsuste kitsaskohad. Kuna maksimaalne võimsus oli saavutatud, ei oleks edasine hinnatõus enam uusi gaasitarneid juurde toonud. Venemaa agressioon Ukraina vastu mõjub kogu liidu majandusele jätkuvalt negatiivselt, tuues kaasa väiksema majanduskasvu ja suurema inflatsiooni kui eeldati komisjoni kevadprognoosis³. Aastane keskmine inflatsioon peaks saavutama 2022. aastal ajalooliselt rekordilise taseme, jõudes euroalal 7,6 %-ni ja ELis 8,3 %-ni, enne kui see taandub 2023. aastal vastavalt 4,0 %-le ja 4,6 %-le. Liidu 2022. aasta suvise majanduse vaheprognoosi kohaselt peaks liidu majandus kasvama 2022. aastal ainult 2,7 % ja 2023. aastal 1,5 %. Euroala majanduskasv peaks 2022. aastal olema 2,6 % ning kahanema 2023. aastal 1,4 %-ni; nii mõneski riigis on oodata majanduslangust.

Arvestades seda, kui väikesed on praegu Venemaa maagaasivood Euroopasse – need on juba vähenenud 9 %-ni ELi gaasijuhtmete koguimpordist, ning väljavaadet, et need ei tõuse sõjaeelsele tasemele, on gaasi- ja finantsturgude olukord ELis endiselt keeruline. Gaasi tarne- ja transpordimarsruutide enneolematu muutus koos turu- ja hinnakujundusinstrumentidega, mis ei olnud mõeldud kasutamiseks tarnešoki olukorras, seab Euroopa tarbijad ja ettevõtjad ilmsesse ohtu, et tulevikus tekivad majanduslikult kahjulikud ülikõrgete gaasihindade episoodid. Ettearvamatud sündmused, nagu õnnetused või torujuhtmete sabotaaž, mis katkestavad gaasitarneid Euroopasse või suurendavad järsult nõudlust, võivad ohustada varustuskindlust. Ootamatu nappuse kartusest tingitud turupinged ja närvilisus püsivad tõenäoliselt ka pärast seda talve ja jätkuvad järgmisel aastal, kuna tarnešokiga kohanemine ning uute tarnesuhete ja taristu loomine võtab eeldatavasti aega aasta või rohkemgi.

b) Muutunud TTFi ja turuolukord – hinna võrdlusaluste asjakohasuse muutus

Hinnakujundussüsteem

Hollandi gaasibörs TTF on kauplemispunkt⁴ või virtuaalne kauplemispunkt või nn sisend-/väljund-süsteem, mille kaudu võrgukasutajad saavad üksteisele gaasiülekandeid teha. Kauplemispunkti haldab tavaliselt ülekandesüsteemi haldur või muu liikmesriigi määratud üksus, kes tegeleb registreerimisega gaasi omandiõiguse üleandmiseks võrgu kasutajate vahel.

Kauplemispunktides võib tarnimise eesmärgil kaubelda mitmesuguste toodetega, sealhulgas virtuaalselt või füüsiliselt (kus gaas tuleb tarnida teatavasse füüsilisse punkti)⁵.

³ [2022. aasta suvine majandusprognoos: Venemaa sõja tõttu väljavaated halvenevad.](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/ip_22_4511) (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/ip_22_4511).

⁴ Kauplemispunkt on sisend-/väljund-süsteemi virtuaalne kauplemispunkt, mille kaudu võrgu kasutajad saavad üksteisele gaasiülekandeid teha ja mida enamasti haldab ülekandesüsteemi haldur (või muu selleks määratud üksus).

⁵ Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ACER) 2011. aasta raamsuunised gaasi tasakaalustamise kohta ülekandesüsteemides.

Kauplemispunktidel on oluline roll maagaasisüsteemi stabiilsuse hoidmisel, kuna nad võimaldavad gaasi ülekandmist turuosaliste vahel ja on seetõttu gaasituru kese. Euroopas on mitmesuguseid kauplemispunkte, neist peamised on: TTF (NL) Hollandis, Trading Hub Europe (THE) Saksamaal, Gas exchange point - North (PEG) Prantsusmaal, Zeebrugge (Beach) ja ZTP Belgias, Virtual Trading Point (VTP) Austrias, Punto di Scambio Virtuale (PSV) Itaalias, Virtual Trading Point (VTP) Tšehhis, Virtual Balancing Point (PVB) Hispaanias ja National Balancing Point (NBP) Ühendkuningriigis.

TTFi futuuride hind on ELi hinnakujundussüsteemi jaoks eriliselt tähtis

Kauplemispunktides kaubeldakse kas börsiväliselt (OTC) või börside kaudu, kusjuures kauplemispunkt on üleandmise koht, kus gaasi portfelli vahel vahetatakse. TTFiga seotud kõige likviidsem toode on Hollandi TTFi gaasifutuur, mis tarnitakse kuu jooksul ja millega kaubeldakse ICE Endexi börsil, samas kui nn hetketurul, st päevase või lühema kestusega toodete turul, on kõige likviidsem turg Euroopa energiabörs (EEX).

TTF on virtuaalne kauplemispunkt, millega on seotud nii hetkelepingud kui ka futuurlepingud. TTFiga seotud tooteid (st lepingud TTFiga kui tarnekohaga) pakutakse börsidel ja neid on tavaliselt alates lühiajalistest toodetest (nt päevasisesed, järgmise päeva, järgmise nädala lepingud) kuni sellisteni, mille tarneaeg on mitme aasta pärast. Seoses sellega võib eristada alljärgnevat turge.

Hetketurud (päevasisesed ja järgmise päeva turud) on koht, kus ülekandesüsteemi haldurid hoiavad võrgus füüsiliselt tasakaalu, mis on varustuskindluse tagamiseks hädavajalik. Samuti on see koht füüsiliselt tarnitavate tehingute jaoks, kus turuosalistes tasakaalustavad oma gaasiportfelle vastavalt nõudluse ja pakkumise muutustele, mis tulenevad näiteks ilmastikutingimustest või ülekoormusest. Energiavarustuskindluse riskide ja päevaturgude tasakaalustamisega tegelemine ei ole käesoleva ettepaneku teema.

Tuletisinstrumentide turud, kus kaubeldakse eelkõige lepingutega, mis käsitlevad gaasi tarnimist tulevikus (nt järgmised kuud või hiljem), on gaasiettevõtjate jaoks väga olulised, et maandada oma finantsriske gaasi ostmisel volatiilsetelt turgudelt. Stabiilsemad tuletisinstrumentide pikaajalised hinnad annavad ka hinnasignaale, et keskkond on taristuinvesteeringute tegemiseks usaldusväärne. Sekkumine tuletisinstrumentide ja futuuride turgudel võib mõjutada ka finantsstabiilsust.

Hinnateabeagentuurid jälgivad järgmise päeva turgude tegevust ja avaldavad indeksid, sealhulgas TTFiga seotud indeksid, millele tavaliselt viidatakse lepingutes. TTFi järgmise kuu võrdlushinnad on need, millele lepingutes sageli viidatakse. Pikemaajalistes lepingutes sisalduvates hinnavalemites võib omakorda kasutada TTFiga seotud indekseid, mis rajanevad TTFi hetkelepingute või futuurlepingute hinnal. Peamiselt on selle põhjuseks asjaolu, et viimastel aastatel on TTFi peetud gaasihindade kõige usaldusväärsemaks lähtealuseks ELi tasandil, isegi väljaspool TTFi kauplemispunkti piirkonda.

Börsidel on tavaliselt nn kliiringukojad, mis juhivad vastaspoole riske, sest tehinguid tehakse ilma vastaspoolt teadmata.

TTF on ELi kõige likviidsem kauplemispunkt ja seal kujunenud hinnast on saanud Euroopa gaasihindade laialt levinud võrdlusalus, mida kasutatakse Euroopa gaasikaubanduse peamise kauplemis- ja riskijuhtimisinstrumendina. Viimastel aastatel on TTFi indekseid Euroopas kasutatud Euroopa maagaasihindade lähtealusena. See oli tingitud kauplemiskeskuse erilisest geograafilisest asukohast, kuhu sai maagaasi tuua mitmest allikast, sealhulgas Hollandi enda Groningeni gaasiväljadel toodetud gaasi, Norra gaasi, LNG-d ja suuri gaasikoguseid Venemaalt. Viimane tuleb nüüd asendada muude kolmandate riikide tarnijatega. Turuosalistes on ajalooliselt kasutanud TTFi kogu Euroopa maagaasi lähtealuse võrdlushinnana ja seda on

peetud kogu turgu esindavaks. Turuandmete kohaselt läbis TTFi kauplemispunkti 2022. aasta esimese kaheksa kuu jooksul kokku ligikaudu 80 % maagaasist, millega kaubeldi Euroopa Liidus ja Ühendkuningriigis (sama osakaal nagu 2021. aastal sel perioodil). Turuhinnangute järgi suurenes börsipõhise kauplemissüsteemi kaudu kauplemise osakaal TTFil 2022. aasta esimese kaheksa kuu jooksul 70 %ni. Ice ENDEX ja ECC B.V. on Hollandi gaasituru börsioperaatorid.

Tõendid hinnakujunduse häirete kohta, millega kaasneb ülemäärane hinnatõus

Venemaa provotseerimata agressioon Ukraina vastu ja energia relvana kasutamine Venemaa poolt avaldavad Euroopa maagaasiturgudele märkimisväärsed struktuurset mõju ning on põhjalikult muutnud Euroopasse suunduvate tarnete päritolu ja gaasivoogude liikumist ELis.

Venemaa põhjustatud gaasitarnehäirete tõttu on Vene torujuhtmete kaudu ELi suunduvate tarnete osakaal maagaasi koguimpordis käesoleval aastal vähenenud 40 %-lt 9 %-le. Muudest allikatest pärit gaasivoogude edastamiseks vajalikku taristut ei ole veel jõutud kasutusele võtta. Praegu otsitakse nii torujuhtmegaasi kui ka LNG puhul lahendusi mitmele taristuga seotud kitsaskohale, et kohaneda uue turuolukorraga vastavalt kavale „REPowerEU“.

Olukorras, kus on tekkinud tarnešokk ja töötatakse välja uusi tarnemarsruute, tekitavad Loode-Euroopa gaasisüsteemi puhul ilmnunud märkimisväärsed taristupiirangud nii torujuhtmete läbilaskevõime (lääne-ida suunal) kui ka LNG taasgaasistamisvõimsuse osas ülejäänud Euroopa hinnakujundusmehhanismi jaoks uusi probleeme. Need taristupiirangud on juba kriisi algusest alates aidanud kaasa gaasihindade üldisele tõusule. Taristuga seotud kitsaskohad kõnealuses piirkonnas olid üheks teguriks, mis aitab selgitada sel suvel ilmnunud üha kasvavaid erinevusi TTFi tuleviku hinna ja LNG maailmaturu hinna vahel. Kui varem peeti TTFi tuleviku hinna paljudes Euroopa piirkondades alati heaks ja usaldusväärseks gaasihindade näitajaks, siis praegu ei saa seda näitajat teatavates riikides – eelkõige paigus, kus on hõlpsam juurdepääs LNG-le ja muudele gaasiallikatele võrreldes riikidega, kus puudub juurdepääs veeldatud maagaasile ning kus läbilaskevõime kitsaskohad ei võimalda teha lisatarneid – alati enam asjakohaseks ja usaldusväärseks pidada.

Kogu Euroopa turgu mõjutava hinnakujundusmehhanismi tõrgetest annab selget tunnistust asjaolu, et alates 2022. aasta aprillist ei võta teised Euroopa piirkondlikud kauplemispunktid ja professionaalsed indeksikoostajad (edaspidi „hinnaaruandlusasutused“) TTFi tuleviku hinna LNG impordi hinnangulise hinna määramisel enam arvesse. Tavaolukorras, nagu seda olid viimased kümme aastat, mil TTFi maagaasihind oli enimkasutatav hinnanäitaja Euroopas, on TTFi hinna ja LNG hinna erinevus olnud väiksem ja isegi negatiivne. 2022. aasta augustis täheldatud ebaharilikud erinevused TTFi hinna ja muudes piirkondlikes kauplemispunktides kujunenud hindade vahel on selge märk sellest, et TTF ei pruugi enam täpselt kajastada turuolukorda väljaspool Loode-Euroopat, kuna TTFi kõrged hinnad ei ole kooskõlas kogu ELi turu põhinäitajatega. Seepärast on määrusega [XXXX/2022] loodud liidu tasandil uus ja usaldusväärsem LNG võrdlusalus, mille Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö amet (ACER) peaks välja töötama 1. märtsiks 2023. Loode-Euroopa turul valitseva gaasinappuse tingimustes mõjutab lepingute indekseerimine TTFi alusel liigselt teisi piirkondlikke turge väljaspool Loode-Euroopat.

Taristu kitsaskohad on põhjustanud märkimisväärsed ja enneolematuid erinevusi TTFi, riiklike gaasikauplemispunktide ja LNG hindade vahel. Seni kuni Loode-Euroopa taristu kitsaskohti ei suudeta kõrvaldada, mõjutavad need hinnakujundust ning avaldavad jätkuvalt ulatuslikku ja ebaproportsionaalset mõju Euroopa maagaasiturgudele ja majandussektorile. Kui torujuhtmegaasivood ja LNG terminalid töötavad maksimaalsel võimsusel ja varustuskindlus on tagatud, ei suuda mis tahes täiendav hinnatõus, mis ületab ülemaailmsed maagaasihinda, millele on lisatud LNG veoste Mandri-Euroopasse suunamiseks vajalik

marginaal, ligi meelitada uusi gaasikoguseid, vaid kajastab taristu kitsaskohti. Kauplejad ja energiaettevõtted võivad sellist olukorda kasutada hindade tõstmiseks, mis tekitab kahju kogu liidule.

Üheks näiteks on 2022. aasta augusti kaks viimast nädalat, mil maagaasi hind tõusis 300 eurot/MWh ületava rekordtasemeni, ja Mandri-Euroopa kauplemisspunktides (nt TTF) pakutav hind oli LNG hinnast 70 eurot/MWh kallim (st TTFi hind oli veeldatud maagaasi hinnast (vastavalt Loode- ja Edela-Euroopa keskmisele LNG hetkehinnaindeksile) kuni 25 % kõrgem. Sellises olukorras võib väita, et TTFi indeks ei suuda Euroopa gaasihindu enam piisavalt hästi kajastada.

Kuna kogu Euroopas lähtutakse lepingute sõlmimisel TTFi hinnast, on tekkinud olukord, kus mujal kui Kesk- ja Ida-Euroopas asuvad tarbijad on sunnitud maksma kõrgemat hinda, ehkki ülemaailmsel turgudel on hind oluliselt madalam. Sellises olukorras ei olnud TTFi äärmuslikult kõrgele kerkinud hind, mille peamiseks põhjuseks olid Kesk-Euroopa gaasiläbilaskevõime kitsaskohad, paljude Euroopa klientide jaoks enam tüüpiline ning leiti, et see on ülemäära kõrge ja ei kajasta turu tasakaalu.

Augustikuised hinnaerinevused TTFi ja muude piirkondlike kauplemisspunktide vahel näitavad, miks TTF ei pruugi väljaspool Loode-Euroopat enam olla turuolukorra kajastamiseks sobiv näitaja, kui turud seisavad silmitsi taristupiirangutega. Kui Loode-Euroopa turul peaks tekkima gaasinappus, avaldab lepingute sidumine TTFi indeksiga põhjendamatut mõju väljaspool Loode-Euroopat asuvatele muudele piirkondlikele turgudele (kus turutingimused on soodsamad).

Eeldatavasti jääb see olukord kogu 2023. aasta jooksul samaks. Pikemas perspektiivis on gaasihindade erinevused piirkondlike kauplemisspunktide vahel võimalik kõrvaldada, tehes märkimisväärsed investeeringuid gaasivõrkudevahelistesse ühendustesse ja LNG terminalidesse. Investeeringud taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂-heitega elektritootmisse võimaldavad elektriinna gaasihinnast püsivalt lahti siduda ja vähendavad survet gaasihindadele olukorras, kus gaasi napib. Eelkõige peaks tekkinud probleeme leevendama uus LNG taristu, mis on kavas kasutusele võtta käesoleva aasta lõpus või 2023. aasta esimestel kuudel. Loodetavasti aitab TTFi ja muude ELi kauplemisspunktide hinnavahet piirata LNG taristu (nt ujuvhoidlate taasgaasistamisestadmed) kavandatud kasutuselevõtt, mis peaks vähendama gaasitaristu kitsaskohti ELi loodeosas. Seetõttu peaks sekkumine olema ajutine.

Siiski võib vähemalt tuleval aastal nähta tungivat vajadust korrigeerida ELi teatavate osade puhul ülekoormuse kitsaskohtade ajutist mõju, mille põhjuseks on ajaloolise tasakaaluga seotud ulatuslikud struktuursed muutused 40 % Euroopasse toodava maagaasi päritolus ajal, mil TTFi hinnad ei pruugi kajastada maagaasi pakkumise ja nõudluse tingimusi ülemaailmsel tasandil. Euroopa turgudel kasutatavad vahendid ei olnud ette nähtud ega välja töötatud selleks, et tulla toime praeguse turuolukorraga, mida iseloomustab ulatuslik tarnešokk ja energia relvana kasutamine Venemaa poolt, mistõttu EL peab maksma gaasi eest varasemast kõrgemat hinda. Ka Euroopa elektriturg ei olnud valmis selliseks kriisiks, kus gaasihindade erakordne kasv on kaasa toonud kõrged elektrihinnad, mis võimaldavad väiksemate piirkuludega tootmistehnoloogia kasutajatel saada ennenägematut tulu. Tuginedes nõukogu poolt 6. oktoobril 2022 vastu võetud määrusele, mis käsitleb kõrgete energiahindadega seotud erakorralist sekkumist, töötab komisjon praegu välja ettepanekut, mille eesmärk on elektrihinnad struktuurselt lahti siduda ja mis on kavas esitada 2023. aasta esimeses kvartalis.

II. KÄESOLEVA ETTEPANEKU EESMÄRGID

TTFi ebaharikult kõrged hinnad ja nende mõju maagaasihindade üldisele tasemele Euroopas on poliitilisel tasandil kaasa toonud mitmesuguseid üleskutseid kiireks ja ajutiseks sekkumiseks.

Oma 5. oktoobri 2022. aasta resolutsioonis „ELi reaktsioon energiahindade tõusule Euroopas“ nõudis Euroopa Parlament, et TTFi toimimise osas tuleb võtta meetmeid, ning leidis, et need meetmed võiksid hõlmata TTFi suhtes ülemääraste hinnakõikumiste korral kauplemise peatamise mehhanismi kohaldamist ja hinnalagede kehtestamist.

Energeetikaministrite mitteametlikul kohtumisel 12. oktoobril paluti komisjonil esitada meetmed solidaarsuspüüdluste koordineerimiseks, energiavarustuse tagamiseks, hinnataseme stabiliseerimiseks ning kõrgete energiahindadega kodumajapidamiste ja ettevõtete toetamiseks.

Oktoobris esitatud ettepanekus tegi komisjon ülemääraste maagaasihindadega seotud probleemi lahendamiseks ettepaneku võtta vastu nõukogu meede, millega kehtestatakse maksimaalne dunaamiline hind, millega maagaasitehingud võivad teatavatel tingimustel TTFi hetketurgudel toimuda. Negatiivsete mõjude vältimiseks peaks meede võimaldama teha börsiväliseid gaasitehinguid ning see ei tohiks mõjutada ELi gaasivarustuskindlust ega ELi-siseseid gaasivooge, suurendada gaasitarbimist ega mõjutada energiatuletisinstrumentide turgude stabiilsust ja nõuetekohast toimimist.

Euroopa Ülemkogu kutsus oma 20.–21. oktoobri 2022. aasta järel dustes üles tegema kiiresti konkreetseid otsused teatavate lisameetmete kohta, mis muu hulgas hõlmasid maagaasitehingute ajutist dunaamilist hinnakoridori, et viivitamata vähendada perioode, mil gaasihinnad on ülemäära kõrged, olles eelnevalt hinnanud sellise mehhanismi mõju olemasolevatele lepingutele ning võttes arvesse erinevaid energiaallikaid ja riikides valitsevaid olusid.

Käesolevas määruses kavandatud turukorreksioonimehhanismi peamine eesmärk on vältida äärmiselt kõrgeid gaasihindu, mis võivad osaliselt olla tingitud ebatõhusatest hinnakujundusmehhanismidest. Käesoleva määruse peamine eesmärk ei ole sekkumine hindadesse, mis kajastavad õiglaselt nõudlust ja pakkumist. Seda põhjusel, et hinnasignaalidel on oluline roll, et ligi meelitada kolmandatest riikidest pärit maagaasitarneid, mida EL vajab selleks, et säilitada varustuskindlus ja majanduslik jõukus.

III. KÄESOLEVA ETTEPANEKU PÕHIELEMENDID

Kavandatud turukorreksioonimehhanism põhineb komisjoni 18. oktoobri 2022. aasta ettepanekul nõukogu määruse kohta, milles käsitletakse solidaarsuse suurendamise kohta gaasiosade parema koordineerimise, piiriülese gaasikaubanduse ja usaldusväärsete hinna võrdlusaluste kaudu (edaspidi „oktoobris esitatud ettepanek“) artiklitel 23 ja 24.

Euroopa Ülemkogu 21. oktoobri 2022. aasta järel dustele⁶ ja oktoobris esitatud ettepaneku⁷ artikli 23 lõikes 2 sätestatud kaitsemeetmetele tuginedes on turukorreksioonimehhanism kavandatud nii, et see vastaks kahele põhikriteeriumile:

⁶ Vt 20. ja 21. oktoobri 2022. aasta järel duste põhjendus 18:

„Euroopa Ülemkogu kutsus nõukogu ja komisjoni üles esitama kiiresti konkreetseid otsused järgnevate täiendavate meetmete ning komisjoni ettepanekute kohta, olles hinnanud nende mõju, eelkõige kehtivatele lepingutele, sealhulgas seda, et puuduks mõju pikaajalistele lepingutele, ning võttes arvesse erinevat energiaallikate jaotust ja riiklike olusid: (...)“

c) maagaasitehingute ajutine dunaamiline hinnakoridor, et viivitamata vähendada perioode, mil gaasihinnad

- i) toimib tõhusa vahendina erakordselt kõrgete gaasihindade vastu ja
- ii) käivitatakse vaid juhul, kui hinnad jõuavad erakordselt kõrgele tasemele (võrreldes LNG hindadega), et vältida märkimisväärsed turuhäireid ja tarnelepingute katkemist, mis võivad põhjustada tõsiseid varustuskindluse riske.

Varasemad sündmused, nagu 2022. aasta augusti erakordselt kõrged hinnad, võivad olla abiks selliste hinnatasemete kindlaksmääramisel, mille puhul saaks käivitada turukorrektsioonimehhanismi.

Kavandatud mehhanism kujutab endast põhimõtteliselt järgmise kuu TTFi lähima aegumiskuupäevaga tuletisinstrumentide (edaspidi „TTF-hind“) ohutuspiiri, millel on võrdlushinnana oluline roll Euroopa gaasi hulgimüügiturul. Hinnalagi aktiveeritakse, kui TTFi hinnabaas jõuab eelnevalt kindlaksmääratud tasemele ja kui hinnatõus ei toimu samaaegselt hinnatõusuga maailmaturul, mida kajastavad LNG keskmise päevahinna näitajad „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)“ ja „Daily Spot Northwest Europe Marker (NWE)“, mille esitab New Yorki äriühing S&P Global Inc.

Viivitamata mõju tagamiseks tehakse ettepanek, et mehhanismi käivitamiseks vajalikud väärtused tuleks eelnevalt kindlaks määrata, et vältida pikki otsustamismenetlusi, mis võivad märkimisväärselt aeglustada mehhanismi aktiveerimist ja kavandatud hinnalangust. Kui mehhanismi käivitamise tingimused on täidetud, tuleks turukorrigeerimismehhanismi kohaldada automaatselt.

TTFi futuuride ohutuspiir on hoolikalt kavandatud nii, et see ei mõjutaks teiste piirkondlike gaasiturgude hinnakujundust. See on tingitud asjaolust, et nende teiste turgude hinnasignaale mõjutavad vähem praegused taasgaasistamise ja ülekandevõimsuse kitsaskohad, mis iseloomustavad Hollandi gaasikauplemisspunkti ja sellest tulenevalt ka TTFi.

Vahendi eesmärk on leevendada ülemääraseid hinnahüppeid, mitte muuta struktuurselt hinnataset. 2022. aasta augusti sündmused võivad olla võrdlusaluseks sekkumise taseme kindlaksmääramisel.

Kättesaadavate andmete kohaselt oli TTFi lähima aegumiskuupäevaga hetkehindade ja LNG hindade vahe ajavahemikul 22. augustist kuni 31. augustini suurem kui 57 eurot/MWh. Lähima aegumiskuupäeva hinnatase küündis üle 300 EUR. Turukorrektsioonimehhanismi eesmärk peaks olema vältida ebaharilikke hindu eelmise aasta augustis saavutatud tasemel.

Ülempiir on kavandatud nii, et see aktiveeruks ainult erandlikel asjaoludel, et tegeleda potentsiaalselt lühiajaliste tegelike ülemäärase hinnatõusu juhtumitega, et mitte suurendada maagaasi tarbimist. Kui hinnad on ülemäära kõrged, siis eeldatakse, et nõudluse elastsus on väga madal ja ülempiiri abil välditud lühiajaline täiendav hinnatõus ei too eeldatavasti kaasa tarbimise märkimisväärselt vähenemist. Lõpuks ei ole mehhanismi eesmärk struktuurselt alandada hindu, mis lõpptarbijatele edasikandumise korral võib suurendada gaasitarbimist.

Ohutuspiiri kohaldatakse ainult ühe futuuritoote (TTFi lähima aegumiskuupäevaga tuletisinstrumentid) suhtes. Lisaks saavad turuosalised teha gaasi hetketurutehinguid ka

---

on ülemäära kõrged; võttes arvesse kaitsemeetmeid, mis on sätestatud 18. oktoobril 2022 esitatud nõukogu määruse eelnõu artikli 23 lõikes 2;“

⁷ Oktoobris esitatud ettepaneku artikli 23 lõikes 2 on sätestatud, et tulevane turukorrektsioonimehhanism peab olema kooskõlas järgmiste kaitsemeetmetega: see ei piira börsiväliseid gaasitehinguid, ei ohusta liidu gaasivarustuskindlust, sõltub gaasisäästu eesmärgi täitmisel tehtud edusammudest, ei põhjusta gaasitarbimise üldist suurenemist, on kavandatud nii, et see ei takistaks turupõhiseid ELi-siseseid gaasivooge, ei mõjuta energiatuletisinstrumentide turgude stabiilsust ega nõuetekohast toimimist ning võtab arvesse gaasi turuhindu erinevatel organiseeritud turgudel kogu liidus.

pärast ohutuspiiri aktiveerimist, kasutades pikema tähtajaga tuletisinstrumente ja börsiväliseid tuletisinstrumente, mida mehhanism otseselt ei mõjuta. Seetõttu ei saa eeldada, et mehhanismi käivitamine tooks kaasa gaasikasutuse piiramise või varustuskindlusega seotud probleemid.

Turukorrektsioonimehhanism hõlmab tõhusaid kaitsemeetmeid, nagu kõrgeid sekkumise ülemmäärad ja hoolikas järelevalve, mis võimaldab mehhanismi rakendamise katkestada, kui see hakkab negatiivselt mõjutama varustuskindlust.

Pidades silmas võimalikke muutusi turuolukorras ja suutlikkust reageerida hinnapiiri võimalikele soovimatutele negatiivsetele tagajärgedele, on ettepanekusse lisatud tõhusad kaitsemeetmed, millega tagatakse, et mehhanismi saab igal ajal peatada, kui see põhjustab tõsisemaid turuhäireid või ilmset ohtu, mis mõjutab varustuskindlust ja ELi-siseseid gaasivooge. Ohutuspiir seisatakse automaatselt, kui igapäevase kontrolli käigus selgub, et selle käivitamise tingimused enam ei kehti. Mehhanismi mõju hindamisel tuleks arvesse võtta ka vastavust ELi nõudluse vähendamise eesmärke.

IV. KOOSKÕLA POLIITIKAVALDKONNAS PRAEGU KEHTIVATE ÕIGUSNORMIDEGA

23. märtsil 2022 esitas Euroopa Komisjon teatise „Varustuskindlus ja taskukohased energiahinnad: võimalused koheste meetmete võtmiseks ja järgmiseks talveks valmistumiseks“ (COM(2022) 138 final), mis sisaldas eesmärki tagada järgmisel talvel ja pärast seda mõistlike kuludega gaasivarustus. Teatises osutati gaasihinna piiramisele või kohandamisele regulatiivsete vahendite abil kui võimalusele, mida võib kaaluda energiahindade järsu tõusu leevendamiseks. 2022. aasta oktoobris avaldas Euroopa Komisjon süveneva kriisi kontekstis teatise, milles kinnitas veel kord vajadust tegeleda kõrgete energiahindadega sihipäraste ja koordineeritud meetmete abil. Komisjon tegi teatises ettepaneku kehtestada mehhanism, mille abil saaks vajaduse korral piirata hindu Euroopa peamise gaasibörsi TTFi kaudu. Käesolev turukorrektsioonimehhanismi ettepanek, millega soovitakse leevendada erakordselt kõrgete gaasihindade mõju, täiendab komisjoni teatistes esitatud meetmeid.

Käesolev ettepanek ei ohusta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määruse (EL) 2017/1938 (mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid) eesmärke ja põhimõtteid. Ettepanekuga tagatakse, et piirkondliku või liidu hädaolukorra puhul ei piira turukorrektsioonimehhanism põhjendamatult gaasivoogu siseturul, mis ohustaks liidu gaasivarustuskindlust.

Käesolev ettepanek on üks meetmetest, mille nõukogu on viimastel kuudel praeguse energiakriisi lahendamiseks vastu võtnud.

Eelkõige on käesolev ettepanek tihedalt seotud nõukogu määrusega (EL) 2022/1369 ja on kooskõlas selle eesmärkidega. Ettepaneku kohaselt saab komisjon turukorrigeerimismehhanismi peatada, kui see mõjutab negatiivselt nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artikli 3 kohase gaasisäästueesmärgi saavutamisel tehtavaid edusamme või kui see toob kaasa gaasitarbimise üldise kasvu vastavalt gaasitarbimise ja nõudluse vähendamise andmetele, mille liikmesriigid on esitanud nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artikli 8 kohaselt.

Peale selle on korrapärane ja tulemuslik seire ja aruandlus väga olulised selleks, et hinnata, kuidas on liikmesriikides edenenud nõudluse vabatahtliku ja kohustusliku vähendamise meetmete rakendamine. Et seda teha ning lisaks nõukogu määrusega (EL) 2022/1369 ette nähtud seire- ja aruandlusmeetmetele peavad liikmesriigid hiljemalt kaks nädalat pärast

turukorrektsioonisündmust teatama komisjonile, milliseid meetmeid nad on vastusena turukorrektsioonisündmusele gaasi- ja elektritarbimise vähendamiseks võtnud, välja arvatud juhul, kui komisjon on võtnud vastu peatamisotsuse. Nõudluse vähendamine kogu liidus on aluslepingus sätestatud solidaarsuspõhimõtte väljendus.

Selleks et turukorrektsioonisündmus ei kaotaks stiimulit nõudluse vähendamiseks, peaks turukorrektsioonisündmuse käivitamisele järgnema komisjoni ettepanek pikendada nõukogu määrusega (EL) 2022/1369 ette nähtud nõudluse vähendamise eesmärkide saavutamise tähtaega, milleks on kehtestatud 31. märts 2023.

Liikmesriigid peaksid saama nõudluse vähendamiseks sobivad meetmed ise valida. Sobivate nõudluse vähendamise meetmete valimisel peaksid liikmesriigid kaaluma selliste meetmete kasutamist, mille komisjon on kindlaks määranud oma 20. juuli 2022. aasta teatises „Säästame gaasi turvalise talve nimel“.

Lisaks täiendab käesolev ettepanek eesmärke võtta oktoobrikuise ettepaneku artikli 15 kohaselt kasutusele päevasisese volatiilsuse juhtimise mehhanism, et tegeleda turu lühiajalise volatiilsusega, ning teha oktoobrikuise ettepaneku artikli 18 kohaselt ACERile ülesandeks määrata ja avaldada iga päev LNG võrdlusalus, et parandada indekse representatiivsust. Kuna oktoobris avaldatud ettepanek sisaldab mehhanismi, mille abil saab piirata äärmuslikke muutusi lühikese aja jooksul (kauplemisspiirangu kehtestamine), ning see ei ole piisav selliste probleemide lahendamiseks, mida nägime 2022. aasta augustis, täiendatakse käesoleva ettepanekuga selles suhtes oktoobrikuist ettepanekut.

Käesolev ettepanek on samuti kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega, eelkõige eesmärgiga tagada ELis kindel ja taskukohaste hindadega energiavarustus, nähes ette mehhanismi, mis leevendab äärmiselt kõrgete gaasihindade mõju ELi tarbijatele ja liikmesriikidele ning on samal ajal kavandatud nii, et see ei langeta struktuurselt hindu, mis lõpptarbijatele edasikandumise korral võib suurendada gaasi tarbimist.

V. KOOSKÕLA MUUDE LIIDU TEGEVUSPÕHIMÕTETEGA

Ettepanek on kooskõlas muude liidu poliitikavaldkondadega, eelkõige siseturupoliitikaga, sealhulgas konkurentsieeskirjade ja finantsturge käsitlevate eeskirjadega. Eelkõige täiendab see Euroopa turu infrastruktuuri määrust, mille eesmärk on vähendada süsteemset riski, suurendada börsivälise turu läbipaistvust ja säilitada finantsstabiilsus, ning finantsmäärust (nt MiFID II), mille kohaselt peavad reguleeritud turud looma mehhanismid finantsturgude märkimisväärse volatiilsuse ohjeldamiseks ja vigaste kauplemismudelite ärahoidmiseks. Ettepanekuga ei sekkuta põhjendamatult konkurentsioiguse põhimõtete rakendamisse. Nimelt on turukorrektsioonimehhanism kavandatud selliselt, et sekkutaks üksnes ülemäära kõrgete hindade korral, kui TTFi indeksit ei saa enam kasutada usaldusväärse hinnanguna hindade kohta, mis kajastavad õigesti turudünaamikat Euroopas.

IV. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

1. Õiguslik alus

Käesoleva ajutise õigusakti ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 122 lõige 1. ELi toimimise lepingu artikli 122 lõike 1 kohaseid meetmeid võib võtta häda- või erandlikus olukorras, mis põhjustab liikmesriikide majanduses suuri raskusi, eelkõige juhul, kui tõsised raskused tekivad energiavarustuses ning neid ei saa lahendada tavapäraste meetmetega. Peale selle tuleb meetmeid võtta solidaarsuse vaimus ja need peavad olema rangelt ajutised.

Käesoleva ettepanekuga, nagu ka nõukogu poolt viimastel kuudel vastu võetud varasemate ajutiste kriisimeetmetega lahendatakse tõsist majanduskriisi, mille on muu hulgas põhjustanud energiavarustusega seotud raskused. Turukorrektsioonimehhanism on ajutine.

2. Solidaarsus

Gaasihinnad on pärast Venemaa agressiooni Ukraina vastu kerkinud enneolematule tasemele, kusjuures äärmuslikke hinnatõuse võis täheldada eelkõige 2022. aasta augustis. Gaasiturgude volatiilsus, gaasihindade ootamatud tõusud ja erandlikult järsud hinnatõusud on mõjutanud liikmesriike erinevalt. Hinnatõusud avaldavad siiski kõigile liikmesriikidele kaudset mõju, näiteks kerkivate energiahindade ja inflatsioonina.

Mis puudutab hinnakujundussüsteemi puudusi, siis on neil eri liikmesriikides erinev roll: mõnes liikmesriigis (nt Kesk-Euroopa liikmesriikides) on hinnatõusud representatiivsemad kui teistes liikmesriikides (nt äärealadel asuvad või muude tarnevõimalustega liikmesriigid). Selleks et vältida killustatud tegutsemist, mis võib lõhestada ELi lõimunud gaasiturgu, on vaja võtta solidaarsuse vaimus ühiseid meetmeid. See on väga oluline ka liidu varustuskindluse jaoks.

Lisaks tagavad ühised kaitsemeetmed, mida võib olla rohkem vaja tarnealternatiivideta liikmesriikides kui liikmesriikides, millel on rohkem alternatiive, kooskõlastatud lähenemisviisi kui energiasolidaarsuse, mis on hiljuti heaks kiidetud ELi õiguse aluspõhimõttena⁸.

Kuigi finantsriskid ja -kasu on liikmesriigiti väga erinevad, kujutab turukorrektsioonimehhanism endast tõepoolest solidaarsuse vaimus tehtud kompromissi, mille puhul kõik liikmesriigid on nõus aitama kaasa turu korrigeerimisele ja nõustuvad samade hinnakujunduspiiridega, isegi kui hinnakujundusmehhanismi toimimise puudulikkus ja TTFi hindade finantsmõju majandusele on eri liikmesriikides erinev.

Turukorrektsioonimehhanism tugevdaks seega liidu solidaarsust ja hoiaks ära liiga kõrged hinnad, mis on paljude liikmesriikide jaoks isegi lühiajaliselt jätkusuutmatud. Kavandatud meede aitab solidaarsuse vaimus tagada, et kõigi liikmesriikide gaasitarneettevõtjad saavad osta gaasi mõistliku hinnaga.

3. Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Käesolevas algatuses kavandatud meetmed on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. Gaasi- ja finantsturu lõimituse tõttu on liidu tasandi meetmed kõige tulemuslikum viis kogu liitu puudutavate hinnatõusude probleemi lahendamiseks.

ELi turuosalised kasutavad TTFi võrdlusalusena, sest see on Euroopa kõige likviidsem kauplemispunkt ja seda on peetud kogu turgu esindavaks. Välised tegurid on aga takistanud turu toimimist ja eelkõige TTFi võrdlusaluse toimimist objektiivse parameetrina kogu Euroopa gaasitarbijate jaoks. Seepärast on vaja ELi tasandil koordineeritud lähenemisviisi erandlike olukordade puhuks, kus TTF ei toimi sobiva võrdlusalusena, mida kogu ELi turuosalised saaksid kasutada.

Võttes arvesse gaasivarustuskriisi seninägematut olemust ja selle piiriülest mõju, on liidu tasandi meetmed õigustatud, kuna liikmesriigid üksi ei suuda piisavalt tulemuslikult

---

⁸ Euroopa Kohtu 15. juuli 2021. aasta otsus Saksamaa vs. Poola, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

lahendada tõsiste majandusraskuste riski, mida energiahindade järsk tõus ja suured tarnehäired põhjustavad. Ainult ELi tasandi meetmetega, mis tuginevad liikmesriikidevahelisele solidaarsusele, saab tagada, et energiahindade järsk tõus ei too kaasa püsivat kahju kodanikele ja majandusele.

Meetmete ulatuse ja mõju tõttu on nende eesmärk paremini saavutatav liidu tasandil ja seetõttu võib liit võtta meetmeid vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttele.

4. Proportsionaalsus

Arvestades enneolematut geopoliitilist olukorda ning märkimisväärset ohtu kodanikele ja ELi majandusele, on olemas selge vajadus koordineeritud meetmete järele.

Keeld teha tehinguid TTFi lähima aegumiskuupäevaga tuletisinstrumentidega, mille hind on käesolevas ettepanekus sätestatud ülemmäärast kõrgem, on sobiv viis, kuidas hoida ära ülemäära kõrgeid hindu kogu Euroopas, sealhulgas muudel turgudel ELis.

Pakkumispriiride seadmine on börsidel levinud võtte, et lahendada olukord, kus hinnakujundusmehhanism võib avaldada tarbijatele kahjulikku mõju. Selline mehhanism on olemas näiteks ELi elektriturgudel (vt nt määruse (EL) 2019/943 artikkel 10) ja seda võib leida ka väljaspool liitu asuvatel turgudel, näiteks USAs. Näiteks Chicago Mercantile Exchange (CME), kus kaubeldakse Henry Hubi futuurlepingutega, on kehtestanud hinnapiirid ja -vahemiku. Hinnapiirid on igal kauplemise ajavahemikul futuurlepingu jaoks lubatud maksimaalne hinnavahemik.

Lisaks ei ole mehhanism mõeldud selleks, et sekkuda nõudluse ja pakkumise tavalisse koostoimimisse või et seada tavapärases hinnakujunduses ülempiir. Mehhanismi võib rakendada ainult väga erandlikes olukordades, kus TTFil esinevatel hinnatõusudel ei ole seost muude börside hindadega, mistõttu satub TTFi hindade kasutamine võrdlusalusena kohe kahtluse alla.

Turukorrektsioonimehhanismi rakendatakse üksnes erandlikel asjaoludel ja rangelt piiratud aja jooksul. Likviidsust muudes kauplemispunktides tõenäoliselt väga palju ei mõjutata. TTFi lepingutega kaubeldakse ka muudel turgudel, et maandada riske, kuid hinnapiirid võivad anda turuosalistele signaale nende riskimaandusstrateegiate jaoks, nii et nad saavad maandada tulevaste kõrgete hindade riski. Mandriturud, millel ei ole juurdepääsu LNG-le, on olnud TTFiga tihedalt kooskõlas, nii et igasugusel TTFi hindade ülempiiril on nende likviidsusele tagasihoidlik mõju.

Lisaks lõpetatakse pakkumispriiri kasutamine kohe, kui neid erandlikke asjaolusid enam ei esine. Turukorrektsioonimehhanismiga kaasnevad samuti põhjalikud kaitsemeetmed, mis võimaldavad mehhanismi rakendamise peatada, kui ilmnevad soovimatud turuhäired, mis mõjutavad negatiivselt varustuskindlust ja ELi-siseseid tarnevooge. Meede ei mõjuta põhjendamatult ka turuosaliste õigust jätkata äritegevust, sest kauplemispriir ei mõjuta nende õigust teha kahepoolseid või börsiväliseid tehinguid.

Sellest tulenevalt ei lähe sekkumine poliitikaeesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale ja on seega proportsionaalne. Turukorrektsioonimehhanism on sobiv vahend, mis on ebaharilikult kõrgete gaasihindade mõju leevendamiseks vajalik ja proportsionaalne.

5. Vahendi valik

Võttes arvesse energiakriisi mõõdet ning selle sotsiaalsete, majanduslike ja finantstagajärgede ulatust, peab komisjon asjakohaseks tegutseda üldise määruse alusel, mis on vahetult ja viivitamata kohaldatav. Selle abil luuakse kiire, ühtne ja kogu liitu hõlmav koostöömehhanism.

V. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

1. Konsulteerimine sidusrühmadega

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle õigel ajal vastu võtta, ei olnud sidusrühmadega võimalik konsulteerida.

7. septembril korraldati siiski liikmesriikidele ja sidusrühmadele eriseminar, kus käsitleti võimalikke erakorralisi sekkumisi gaasiturudel.

7. novembril 2022 toimus seminar, kus peamiste turuosalistega ja liikmesriikidega arutati turukorrektsioonimehhanismi, et leida tegutsemiseks kõige sobivam viis. Liikmesriikidega vahetati arvamusi ka nõukogu töörühma koosolekul, mis toimusid pärast seda, kui komisjon oli 18. oktoobril 2022 esitanud ettepaneku uute meetmete kohta, mis käsitlevad gaasi ühisostmist, hindade piiramise mehhanisme, läbipaistvat taristukasutust, liikmesriikidevahelist solidaarsust ja nõudluse juhtimist.

Tänu sellele sai kindlaks määrata asjakohased kaitsemeetmed, et viia mehhanismist tulenevad võimalikud riskid miinimumini.

2. Põhiõigused

Turukorrektsioonimehhanism on ajutine ja seda rakendatakse ainult siis, kui on täidetud teatavad tingimused. Need tingimused peegeldavad omakorda olukorda, mis kahjustab liidu majandust ja energiajulgeolekut ning millega tuleks seetõttu tegeleda. Lisaks hõlmab turukorrektsioonimehhanism tugevaid kaitsemeetmeid, mis ei lase põhiõigustega seotud probleemidel tekkida. Samuti sisaldab see seiskamismehhanismi, mis lõpetab turukorrigeerimismehhanismi toimimise, kui see ei ole maagaasituru olukorraga enam põhjendatud. Ja isegi kui turukorrektsioonimehhanismi käivitamist õigustavad tingimused püsivad, on määrusega ette nähtud võimalus peatada mehhanismi rakendamine soovimatute turuhäirete esinemise korral. Komisjon peab sellised peatamisotsused vastu võtma, kui soovimatud turuhäired ilmnevad.

Seepärast on turukorrektsioonimehhanism proportsionaalne ja asjakohaselt põhjendatud, kuna see ei mõjuta selliseid põhiõigusi nagu ettevõtlusvabadus rohkem kui vajalik ning tegevusetusel oleks liidu majandusele ja energiajulgeolekule tagajärjed.

VI. MÕJU EELARVELE

Käesoleva ettepanekuga seotud mõju ELi eelarvele puudutab Euroopa Komisjoni energeetika peadirektoraadi personalikulusid.

See erakorraline mehhanism toob kaasa muu hulgas toormeturgude toimimise ja varustuskindlusega seotud ülesanded, mida komisjonil praegu ei ole. Selliste ülesannetega seotud vastutuse tõttu on ülimalt oluline tagada piisav tugi komisjoni talitustelt ning energeetika peadirektoraadile tuleks anda finants- ja turuseire ning hindamise vallas suurem

roll (6 täistööajale taandatud töötajat). ACERi abi turukorreksioonimehhanismi seirel, käivitamisel ja peatamisel on äärmiselt tähtis selleks, et mehhanismi tõhusalt rakendada. Seepärast puudutab käesoleva ettepanekuga seotud mõju ELi eelarvele ka ACERi personali- ja muid halduskulusid (kuus täistööajale taandatud töötajat).

VII. MUU TEAVE

Ei ole asjakohane.

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse turukorrektsoonimehhanism kodanike ja majanduse kaitsmiseks ülemäära kõrgete hindade eest

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 122 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Venemaa Föderatsiooni provotseerimata ja põhjendamatu sõjaline agressioon Ukraina vastu ning Venemaa Föderatsioonist liikmesriikidesse suunatud maagaasitarnete enneolematu vähenemine ohustavad liidu ja selle liikmesriikide varustuskindlust. Samal ajal on Venemaa Föderatsioon gaasivarusid relvana kasutades ja gaasivoogude tahtliku katkestamise kaudu turuga manipuleerides põhjustanud liidus energiahindade järsu tõusu. Tarneteede muutumine, mis põhjustab Euroopa gaasitaristu ülekoormatust, vajadus leida alternatiivseid gaasitarneallikaid ja hinnakujundussüsteemid, mis ei ole tarnešoki olukorrale kohandatud, on hinnavolatiilsuse ja hinnatõusu olukorrale kaasa aidanud. Kõrgemad maagaasihinnad ohustavad liidu majandust püsivalt kiire inflatsiooni tõttu, mille on põhjustanud kõrgemad elektri hinnad, tarbijate ostujõu vähenemine ja tootmiskulude tõstmine, eelkõige energiamahukates tööstusharudes, ning seavad tõsiselt ohtu varustuskindluse.
- (2) 2022. aastal on maagaasihinnad olnud erakordselt volatiilsed ning mõned võrdlusalused saavutasid 2022. aasta augustis kõigi aegade kõrgeima taseme. 2022. aasta augustis registreeritud maagaasihindade ebaharilik tase oli tingitud mitmest tegurist, sealhulgas pingelisest pakkumise ja nõudluse tasakaalust, mis on seotud gaasihoidlate taastäitmisega ja torujuhtmevoogude vähendamisega, hirmust Venemaa edasiste tarnehäirete ja turuga manipuleerimise ees ning hinnakujundusmehhanismist, mis ei olnud sellistele nõudluse ja pakkumise äärmuslikele muutustele kohandatud ning süvendas ülemäära hinnatõusu. Eelmise kümne aasta hinnad olid jäänud vahemikku 5–35 eurot/MWh, aga nüüd jõudsid Euroopa maagaasi hinnad tasemele, mis oli 1000 % kõrgem kui liidu varasemad keskmised hinnad. Hollandi börsi TTF gaasifutuuridega (kolmekuised / kvartaalsed tooted), millega kaubeldakse ICE Endexi börsil,⁹ kaubeldi tasemel veidi alla 350 euro/MWh ja EEXil kaubeldav TTFi järgmise päeva gaasi turuhind oli 316 eurot/MWh. Kunagi varem ei olnud gaasihinnad 2022. aasta augustis täheldatud tasemele jõudnud.

⁹ ICE ENDEX on üks peamisi energiabörse Euroopas. Gaasi puhul pakub see TTFi kauplemispunktile reguleeritud kauplemist futuuride ja optioonidega.

- (3) Pärast Nord Stream 1 torujuhtmele tekitatud kahju, mille põhjustas tõenäoliselt 2022. aasta septembris toimunud sabotaaž, ei ole väljavaadet, et Venemaa gaasitarned liitu jõuaksid lähitulevikus taas sõjaelsele tasemele. Euroopa tarbijad ja ettevõtjad seisavad jätkuvalt silmitsi ilmse ohuga, et tulevikus võivad ilmned majanduslikult kahjulikud gaasihinna tõusud. Ettearvamatud sündmused, nagu õnnetused, torujuhtmete sabotaaž või tormised ilmad, mis häirivad gaasitarneid Euroopasse või suurendavad järsult nõudlust, võivad ohustada varustuskindlust. Ootamatu nappuse kartusest tingitud turupinged ja närvilisus püsivad tõenäoliselt ka pärast seda talve ja jätkuvad järgmisel aastal, kuna tarnešokkidega kohanemine ning uute tarnesuhete ja taristu loomine võtab eeldatavasti aega aasta või rohkemgi.
- (4) Madalmaade gaasibörsi TTF peetakse tavaliselt Euroopa gaasiturgudel nii-öelda standardseks hinnakujunduse lähtealuseks. Põhjuseks on selle tüüpiline suur likviidsus, mis on tingitud mitmest tegurist, sealhulgas geograafilisest asukohast, mis võimaldas TTFil sõjaelses keskkonnas saada maagaasi mitmest allikast, sealhulgas märkimisväärtes kogustes Venemaalt. TTFi hinda kasutatakse laialdaselt võrdlushinnana gaasitarnelepingute hinnakujunduse valemite ning hinnaalusena riskimaandus-/tuletisinstrumentidega seotud tehingutes kogu liidus, sealhulgas kauplemisspunktides, mis ei ole otseselt TTFiga seotud. Turuandmete kohaselt läbis TTFi kauplemisspunkti 2022. aasta esimese kaheksa kuu jooksul kokku ligikaudu 80 % maagaasist, millega kaubeldi Euroopa Liidus ja Ühendkuningriigis.
- (5) ELi energiaturgudel alates 2022. aasta veebruarist toimunud häirivad muutused mõjutasid aga gaasi hulgimüügituru traditsiooniliste hinnakujundusmehhanismide toimimist ja tõhusust, eelkõige TTFi võrdlusaluse puhul. Kuigi TTF oli varem hea gaasihindade lähtealus teistes Euroopa piirkondades, on see alates 2022. aasta aprillist olnud eraldatud hindadest teistes Euroopa kauplemisspunktides ja -kohtades, samuti hinnangulistest hindadest, mida avaldavad hinnateabeagentuurid LNG impordi kohta. Seda peamiselt seetõttu, et Loode-Euroopa gaasisüsteemil on konkreetset taristuga seotud piirangud nii torujuhtme kaudu edastamise (lääne-ida suunal) kui ka LNG taasgaasistamise võimsuse osas. Need piirangud põhjustasid osaliselt gaasihindade üldise tõusu alates kriisi algusest Euroopas pärast Venemaa poolt energia relvana kasutamist. Tavatu hinnavahe TTFi ja muude piirkondlike kauplemisspunktide vahel 2022. aasta augustis näitab, et praegustes konkreetsetes turutingimustes ei pruugi TTF olla hea lähtealus turuolukorra hindamiseks väljaspool Loode-Euroopat, kus turud seisavad silmitsi taristupiirangutega. Loode-Euroopa turul ajuti esineva nappuse ajal võivad muudel piirkondlikel turgudel väljaspool Loode-Euroopat olla soodsamad turutingimused ja seetõttu mõjutab TTFiga seotud lepingute indekseerimine neid põhjendamatult. Seega, kuigi TTF täidab endiselt oma eesmärki tasakaalustada pakkumist ja nõudlust Loode-Euroopas, on vaja võtta meetmeid, et piirata mõju, mida TTFi ajuti esinevad tavatult ülemäärased hinnad avaldavad teistele ELi piirkondlikele turgudele.
- (6) Praeguste hinnakujundusmehhanismidega seotud probleemide lahendamiseks on olemas eri meetmed. Üks võimalus hiljutistest turuhäiretest ja hinnakujundussüsteemi puudustest mõjutatud Euroopa ettevõtetele on alustada uusi läbirääkimisi olemasolevate TTFil põhinevate lepingute üle. Kuna TTFi futuuridega seotud võrdlushinnad on varasemast erineva tähtsusega ega pruugi olla iseloomulikud gaasituru olukorrale väljaspool Loode-Euroopat, võivad teatavad ostjad püüda lahendada praegused probleemid hinnakujunduse ja TTFi võrdlusalusega, pidades oma lepingupartneritega uusi läbirääkimisi kas otsestel lepingu tingimustel või vastavalt lepinguõiguse üldpõhimõtetele.

- (7) Samamoodi võivad importivad äriühingud või nende nimel tegutsevad liikmesriigid teha koostööd rahvusvaheliste partneritega, et pidada uusi läbirääkimisi olemasolevate tarnelepingute üle või leppida kokku uutes tarnelepingutes, kasutades asjakohasemaid hinnakujundusvalemeid, mis on kohandatud praegusele volatiilsuse olukorrale. Koordineeritud ostmise määruse (EL) [XXXX/2022] alusel loodud IT-vahendi kaudu võib pakkuda võimalusi energiaimpordi hinna alandamiseks, mis omakorda vähendab turusekkumise vajadust.
- (8) Lisaks sisaldab finantsturu regulatsioon juba mõningaid kaitsemeetmeid ajuti esineva äärmusliku volatiilsuse piiramiseks, näiteks nõutakse seal, et kauplemiskohad looksid lühiajalised kauplemispiirangud, mis piiravad äärmuslikku hinnatõusu teatud tundidel. Päevasise volatiilsuse juhtimise mehhanism, mis kehtestati nõukogu määruse (EL) [XXXX/2022] artiklitega 15–17, aitab piirata energiatuletisinstrumentide turgude hindade äärmuslikku volatiilsust ühe päeva jooksul. Need mehhanismid toimivad siiski ainult lühiajaliselt ning nende eesmärk ei ole takistada turuhindade teatud ülemääraste tasemete saavutamist.
- (9) Nõudluse vähendamine on veel üks oluline element äärmuslike hinnatõusude probleemi lahendamisel. Gaasi- ja elektrinõudluse vähendamine võib pärssida turuhindu ja seega aidata leevendada ebaharilikult kõrgete gaasihindadega seotud probleeme. Kooskõlas Euroopa Ülemkogu 21. oktoobri 2022. aasta järeldustega tuleks käesoleva määrusega seetõttu ette näha tõhus mehhanism, millega tagatakse, et nõudluse vähendamise potentsiaali kasutatakse võimalikult suures ulatuses ja et mehhanismi käivitamine ei too kaasa ulatuslikumat gaasi kasutamist.
- (10) Kuigi on olemas meetmed selleks, et tegeleda mõningate gaasituru hinnakujunduse probleeme põhjustavate teguritega, ei taga need meetmed kiiret ja piisavalt kindlat lahendust praegustele probleemidele.
- (11) Seepärast on vaja kohe kehtestada ajutine turukorrektsioonimehhanism maagaasitehingute jaoks järgmise kuu TTFi tuletisinstrumentide turul, et vältida ajuti esinevaid ülemäära kõrgeid gaasihindu.
- (12) Euroopa Ülemkogu 21. oktoobri 2022. aasta järeldustes anti komisjonile volitused esitada õigusakti ettepanek turukorrektsioonimehhanismi kohta, mis peaks tuginema komisjoni 18. oktoobri 2022. aasta ettepaneku (nõukogu määruse kohta, milles käsitletakse solidaarsuse suurendamist gaasiostude parema koordineerimise, piiriülese gaasikaubanduse ning usaldusväärsete hinnavõrdlusaluste kehtestamise kaudu) artiklitele 23 ja 24.
- (13) Turukorrektsioonimehhanismi kavandamisel tuleks ühelt poolt arvesse võtta Euroopa Ülemkogu 21. oktoobri 2022. aasta järeldustes ning oktoobri ettepaneku artiklites 23 ja 24 sätestatud põhikriteeriume ja kaitsemeetmeid. Teisest küljest tuleks neid kasutada selleks, et tagada turukorrektsioonimehhanismi võimaliku käivitamise lõpetamine, kui selle käivitamise tingimused ei ole enam täidetud või kui ilmnevad soovimatud turuhäired.
- (14) Turukorrektsioonimehhanism peaks olema kavandatud nii, et see vastaks kahele põhikriteeriumile, nimelt peaks see toimima tõhusa vahendina ajuti esinevate erakordselt kõrgete gaasihindade vastu ning see tuleks käivitada üksnes juhul, kui hinnad jõuavad maailmaturgudega võrreldes erakordselt kõrgele tasemele, et vältida märkimisväärsed turuhäired ja tarnelepingute häireid, mis võivad põhjustada tõsisid varustuskindluse riske.

- (15) Turukorrektsioonimehhanismi kaudu sekkumine peaks piirduma kõige olulisemate puuduste kõrvaldamisega hinnakujunduses. TTFi järgmise kuu arveldushind tuletisinstrumentide puhul on ülekaalukalt kõige laialdasemalt kasutatav võrdlusalus gaasitarnelepingutes kogu ELis. Muudel võrdlusalustel ei ole samasuguseid probleeme, mis tulenevad eelkõige läbilaskevõime kitsaskohtadest Kesk-Euroopas. TTFi järgmise kuu võrdlushinda ei kasuta mitte ainult paljud kauplejad oma tuletisinstrumentides, vaid sageli ka gaasitarneettevõtjad oma tarnelepingutes. Seepärast on asjakohane piirduda sekkumisel TTFi järgmise kuu arveldushinnaga.
- (16) Turukorrektsioonimehhanismi kehtestamine peaks saatma turule selge signaali, et EL ei aktsepteeri liiga kõrgeid hindu, mis tulenevad ebatäiuslikust hinnakujundusest. Samuti annab see turuosalistele kindluse seoses gaasiga kauplemise usaldusväärsete piirmääradega ning võib tagada olulise majandusliku kokkuhoiu nii ettevõtetele kui ka kodumajapidamistele, keda ajuti esinevad ülemäärase energi hinnad vähem mõjutavad.
- (17) Mehhanismiga tuleks kehtestada TTFi tuletisinstrumentide järgmise kuu hinna ohutuspiir. Ülempiir tuleks kasutusele võtta, kui TTFi hind jõuab eelnevalt kindlaksmääratud tasemele ja kui hinnatõus ei vasta sarnasele tõusule piirkondlikul või maailmaturul. Ohutuspiir peaks tagama, et kauplemiskorraldusi, mille hind ületab 275 eurot, ei aktsepteerita, kui mehhanism on käivitatud, ülempiir peaks jääma teatava aja jooksul stabiilseks, et tagada sekkumise minimaalne prognoositavus. Selle eesmärk on vältida soovimatut olukorda, kus ülempiir iga päev muutub, mis oleks turuosaliste jaoks vähem läbipaistev ja mida oleks raskem ette näha ning mis piiraks nende võimet oma tulevikuootusi kohandada. Eelnevalt kindlaks määratud ohutuspiir võimaldab turuosalistel kohandada oma ootusi vastavalt hindade edasisele muutumisele. Turukorrektsioonimehhanismil peaksid siiski olema dünaamilised elemendid. Turu dünaamilist arengut tuleks arvesse võtta korrapärase läbivaatamise kaudu ja kasutades võimalust pakkumispiir igal ajal seisata. Käivitamisel tuleks arvesse võtta ka TTFi Euroopa gaasihetkeindeksi ja võrdlushinna vahet, mis määratakse kindlaks LNG Euroopa kauplemispunktidega seotud hinnanguliste hindade keskmise näitaja alusel, mis võib aja jooksul muutuda.
- (18) Vältimaks ohtu, et TTFi järgmise kuu tuletisinstrumentide hinna pakkumispiir toob kaasa ebaseadusliku kokkumängu maagaasitarbijate või -kauplejate vahel, peaksid finantsvaldkonna reguleerivad asutused, ACER ja konkurentsiasutused jälgima gaasi- ja energiatuletisinstrumentide turge turukorrektsioonimehhanismi käivitamise ajal eriti hoolikalt.
- (19) Turukorrektsioonimehhanism peaks olema oma olemuselt ajutine ja see tuleks käivitada üksnes selleks, et piirata ajuti esinevaid erakordselt kõrgeid maagaasihindu, mis ei ole seotud ka muude gaasibörside hindadega. Selleks peaksid turukorrektsioonimehhanismi toimimiseks olema täidetud kaks kumulatiivset tingimust.
- (20) Turukorrektsioonimehhanism tuleks käivitada üksnes juhul, kui lähima aegumiskuupäevaga TTFi tuletisinstrumentide arveldushinnad jõuavad eelnevalt kindlaks määratud erakordselt kõrgele tasemele. Selliste hinnatasemete määratlemisel, mille puhul tuleks rakendada turukorrektsioonimehhanismi, tuleks seega juhinduda varasematest kogemustest, nagu 2022. aasta augustis ilmnenu erakorraline hinnatõus. Kättesaadavad andmed näitavad, et 2022. aasta augustis oli TTFi järgmise kuu hetkehindade ja LNG hindade vahe üle 57 euro/MWh. Lähima aegumiskuupäeva

hinnatase küündis üle 300 EUR. Turukorrektsioonimehhanismi eesmärk peaks olema vältida ebaharilikke hindu eelmise aasta augustis saavutatud tasemel.

- (21) Lisaks tuleks turukorrektsioonimehhanism käivitada üksnes juhul, kui TTFi hinnad jõuavad LNG hindadega võrreldes märkimisväärselt ja ebaharilikult kõrgele tasemele. Kui hinnad maailmaturgudel tõusevad samas tempos ja samal tasemel kui TTFi hinnad, võib turukorrektsioonimehhanismi käivitamine takistada varude ostmist maailmaturult, mis võib põhjustada varustuskindluse riske. Seepärast tuleks turukorrektsioonimehhanismi rakendada ainult olukordades, kus TTFi hinnad on märkimisväärselt ja pikema aja jooksul kõrgemad kui maailmaturu hinnad. Samuti, kui pärast mehhanismi käivitamist tõusevad hinnad maailmaturgudel ja kui erinevus TTFi hindadest peaks vähenema või kaduma, tuleks mehhanism automaatselt seisata, et vältida mis tahes ohtu varustuskindlusele.
- (22) LNG on asjakohane lähtealus gaasihindade muutumise kohta ülemaailmsel tasandil. Erinevalt torujuhtmegaasist kaubeldakse LNG-ga ülemaailmsel turul. Hindu, näiteks Vahemere piirkonna või Loode-Euroopa börsidel, mõjutab otseselt ülemaailmse LNG turu areng ning need on tavaliselt lähemal maailmaturu hinnatasemele kui võrdlusalused, mille puhul on ülekaalus torujuhtmegaasi hind. LNG hinnad Vahemere piirkonna või Loode-Euroopa börsidel annavad asjakohast teavet selle kohta, kas äärmuslik hinnatõus põhineb pakkumise või nõudluse muutusel või hinnakujundusmehhanismi häiretel liidus. Need LNG hinnad kajastavad paremini ka pakkumise ja nõudluse tingimusi Euroopas kui samasugused hinnad välismaal, näiteks Aasias või USAs (vt nt „Joint Japan Korea Marker“ (Jaapani-Korea ühismarker) või „Henry Hub Gas Price Assessment“ (Henry Hubi gaasihinna hinnang), mille mõlemad on avaldanud New Yorki äriühing S&P Global Inc. See tähendab, et need kajastavad asjakohasemalt TTFi ülemäära hinda võrreldes LNG-ga, mis tarnitakse Euroopa süsteemi. Euroopa LNG hindade arvessevõtmine väldib konkreetsete kohaliku pakkumise ja nõudlusega seotud kaalutluste ebaõiget mõju hindadele teistes maailma piirkondades (nt USAs ja Aasias). Siiski tuleks enne ja pärast mehhanismi võimalikku käivitamist tehtaval jälgimisel võtta arvesse arenguid muudel organiseeritud turgudel väljaspool liitu. Turukorrigeerimismehhanismi käivitamise tegelikud tingimused, mis põhinevad TTFi ja LNG hindade võrdlusel, tuleks valida varasemate hindade analüüsi põhjal ning nende puhul tuleks võtta arvesse 2022. aasta augusti hinnatõusu ajal esinenud hinnavahet.
- (23) Turukorrektsioonimehhanismi käivitamise tingimused peaksid tagama, et mehhanismiga parandatakse turu puudujääke ning ei sekkuta märkimisväärselt nõudlusele ja pakkumisele ega tavapärasesse hinnakujundusse. Kui ei kehtestata piisavalt kõrget ülempiiri, võib see takistada turuosalisi oma riske tõhusalt maandamast, sest see võib kahjustada tuletisinstrumentide turgude toimimist ja usaldusväärsete hindade kujunemist toodetele, mille tarnekuupäev on tulevikus. Kui mehhanism käivitatakse mitte turuhäirete korrigeerimiseks, vaid selleks, et hindu kunstlikult vähendada, kahjustaks see tugevasti turuosalisi, sealhulgas energiaettevõtteid, kellel võib tekkida lisatagatise nõuete ja likviidsuspiirangute täitmisel raskusi, mis võivad põhjustada makseviivitusi. Mõnede (eelkõige väiksemate) turuosaliste positsioonide riskide maandamisel võib tekkida takistusi, see süvendab veelgi volatiilsust hetketurgudel ja võib tuua kaasa suuremad järsud hinnatõusud. Võttes arvesse märkimisväärsed kauplemissuhted, kujutaks selline suundumus endast majandusele ilmset riski, mida tuleks meetme ülesehitusega ära hoida.

- (24) Et täielikult järgida nõukogu määrust (EL) 2022/1369 ja kõnealuses määruses sätestatud nõudluse vähendamise eesmärgi, peaks komisjonil olema võimalik peatada mehhanismi käivitamine, kui see kahjustab nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artikli 3 kohase gaasisäästu eesmärgi täitmise edukust või kui see toob kaasa gaasitarbimise üldise suurenemise vastavalt gaasi tarbimist ja nõudluse vähendamist käsitlevatele andmetele, mis saadakse liikmesriikidelt vastavalt nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artiklile 8. Turukorrektsioonimehhanismi võimalik maagaasi hindasid alandav mõju ei tohiks viia maagaasi tarbimise kunstliku stimuleerimiseni ELis sel määral, et see kahjustaks vajalikke jõupingutusi maagaasinõudluse vähendamiseks kooskõlas nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artiklite 3 ja 5 ning määruse (EL) 2022/1854 artiklite 3 ja 4 kohaste nõudluse vähendamise eesmärkidega. Komisjon peaks tagama, et mehhanismi käivitamine ei aeglusta liikmesriikide edusamme energiasäästu eesmärkide saavutamisel.
- (25) Et komisjon saaks sekkuda, kui gaasi- ja elektritarbimine peaks turukorrektsioonisündmuse mõjul suurenema, peaksid liikmesriigid lisaks kehtivatele aruandluskohustustele nõudluse vähendamise rakendamise kohta teatama komisjonile, milliseid meetmeid nad on turukorrektsioonisündmuse tõttu võtnud gaasi- ja elektritarbimise vähendamiseks, pidades silmas gaasinõudluse vähendamist 15 % võrra, nagu on sätestatud nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artiklites 3 ja 5, ning nõukogu määruse (EL) 2022/1854 artiklites 3 ja 4 sätestatud nõudluse vähendamise eesmärgi. Tagamaks, et turukorrektsioonisündmus ei nõrgenda stiimulit nõudluse vähendamiseks, peaks komisjon kaaluma ettepanekut kohandada nõukogu määrust (EL) 2022/1369 uue olukorraga.
- (26) Sõltuvalt sekkumise tasemest võivad turukorrektsioonimehhanismiga kaasneva finants-, lepingulised ja varustuskindlusega seotud riskid. Riskitase sõltub sellest, kui sageli mehhanism käivitatakse ja võib seega häirida turu normaalset toimimist. Mida madalam on sekkumise künnis, seda sagedamini käivitub mehhanism ja seetõttu on seda tõenäolisem, et risk realiseerub. Seega tuleks mehhanismi käivitamise tingimused kehtestada tasemel, mis on seotud TTFi järgmise kuu hinna ebahariliku ja erakordselt kõrge tasemega, ning samal ajal tagada, et see on tõhus viis hoida ära ülemääraseid hindu, mis ei kajasta rahvusvahelise turu suundumusi. Madalama künnise korral on oht, et ülempiir kehtestatakse olukordades, kus hinnatõus on piiratud kestusega ega tekita seega sama ulatuslikke probleeme nagu 2022. aasta augustis täheldatud hinnatõus. 2021. aasta detsembri lõpus ja 2022. aasta märtsi alguses tõusid TTFi järgmise kuu hinnad vaid paariks päevaks väga kõrgele ja langesid peaaegu kohe tagasi algtasemele, ilma et sellel olnuks tegelikke negatiivseid tagajärgi turgudele ja tarbijatele.
- (27) On oluline, et mehhanism oleks kavandatud nii, et see ei muudaks gaasitarnelepingute põhilist lepingulist tasakaalu, vaid tegeleks turu ebahariliku toimimise juhtumitega. Kui sekkumise käivitamise tingimused on kehtestatud sellisel tasemel, et need lahendavad praegused hinnakujunduse probleemid ja nende tingimustega ei soovita mõjutada nõudluse ja pakkumise tasakaalu, siis on võimalik minimeerida riski, et mehhanism või selle käivitamine muudab olemasolevate lepingute lepingulist tasakaalu.
- (28) Selleks et tagada turukorrektsioonimehhanismi kohene mõju, tuleks pakkumispääs kohaldamine käivitada viivitamata ja automaatselt, ilma et selleks oleks vaja Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ACER) või komisjoni täiendavat otsust. Tagamaks, et käivitamisest tulenevad võimalikud probleemid tuvastatakse varakult, peaks komisjon andma Euroopa Keskpangale ja Euroopa

Väärtpaberiturujärelevalvele (ESMA) volitused koostada aruanne mehhanismi võimaliku negatiivse mõju kohta finantsturgudele.

- (29) ACER peaks pidevalt jälgima, kas turukorrektsioonimehhanismi toimimise tingimused on täidetud. ACER on sellise järelevalve tegemiseks sobivaim asutus, sest tal on kogu liitu hõlmav ülevaade gaasiturgudest ja vajalikud teadmised gaasiturgude toimimisest ning ta on ELi õiguse alusel juba volitatud jälgima energia hulgimüügitoodetega kauplemist. ACER peaks seetõttu jälgima TTFi lähima aegumiskuupäevaga instrumentide arveldushinna ja TTFi Euroopa gaasihetkeindeksi muutumist ning võrdlema viimast võrdlushinnaga, mis määratakse kindlaks LNG Euroopa kauplemispunktidega seotud hinnanguliste hindade keskmise näitaja alusel, et kontrollida, kas turukorrektsioonimehhanismi käivitamist või seiskamist õigustavad tingimused on täidetud. Kui mehhanism on käivitatud, peaks ACER esitama komisjonile iga päev aruande selle kohta, kas käivitamiseks vajalikud tingimused on endiselt täidetud.
- (30) Turukorrektsioonimehhanismi käivitamine võib avaldada majandusele soovimatut ja ettenägematut mõju, sealhulgas põhjustada riske varustuskindlusele ja finantsstabiilsusele. Et tagada kiire reageerimine soovimatute turuhäirete korral, tuleks lisada tõhusad kaitsemeetmed, millega tagatakse, et mehhanismi saab igal ajal peatada. Kui ACERi seiretulemuste põhjal on konkreetseid märke selle kohta, et turukorrektsioonisündmus on peatselt toimumas, peaks komisjonil olema võimalik küsida Euroopa Keskpanga, ESMA, ACERi ning vajaduse korral Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku (ENTSOG) ja gaasikoordineerimisrühma arvamust võimaliku turukorrektsioonisündmuse mõju kohta varustuskindlusele, ELi-sisestele gaasivoogudele ja finantsstabiilsusele, et komisjon saaks vajaduse korral kiiresti peatada turukorrektsioonimehhanismi käivitamise ACERi poolt.
- (31) Lisaks sellele, et iga päev kontrollitakse, kas pakkumisprii rakendamiseks vajalikud tingimused on endiselt täidetud, tuleks lisada täiendavad kaitsemeetmed, et vältida soovimatuid turuhäireid.
- (32) Pakkumisprii ei tohiks mõjutada börsiväliseid tehinguid, sest nende hõlmamine tekitaks tõsiseid järelevalveprobleeme ja võib tekitada probleeme varustuskindlusega.
- (33) Kui turukorrektsioonimehhanismi toimimine ei ole enam põhjendatud maagaasituru olukorraga, tuleks mehhanism automaatselt seisata. Kui turuhäireid ei esine, tuleks mehhanism seisata alles pärast teatavat ajavahemikku, et ära hoida selle sagedast käivitamist ja seiskamist. Kui ACER teeb mehhanismi käivitamise tingimuste muutusi jälgides kindlaks, et TTFi Euroopa gaasihetkeindeks ei ole piisavalt stabiilse perioodi jooksul enam võrdlushinnast kõrgem, tuleks mehhanism automaatselt seisata. Mehhanismi seiskamiseks ei tohiks olla vaja ACERi ega komisjoni poolset hindamist, vaid see peaks toimuma automaatselt, kui vastavad tingimused on täidetud.
- (34) On väga oluline, et turukorrektsioonimehhanismi raames oleks ette nähtud tõhus vahend, et mis tahes ajal viivitamatult peatada ohutu ülempiiri kohaldamine, kui see põhjustaks tõsiseid turuhäireid, mis mõjutaksid varustuskindlust ja ELi-siseseid vooge.
- (35) Kuna on oluline põhjalikult hinnata kõiki kaitsemeetmeid, mida tuleb ohutu ülempiiri kohaldamise võimaliku peatamise hindamisel arvesse võtta, tuleks ohutu ülempiiri kohaldamine peatada komisjoni otsusega. Komisjon peaks tegema otsuse põhjendamatu viivitusega ja seejuures hindama eelkõige seda, kas pakkumisprii jätkuv kohaldamine ohustab liidu varustuskindlust, kas sellega kaasnevad piisavad jõupingutused nõudluse vähendamiseks, kas sellega takistatakse turupõhiseid

liidusiseseid gaasivooge, kas see kahjustab energia tuletisinstrumentide turge, kas selle juures võetakse arvesse gaasi turuhindu erinevatel korraldatud turgudel kogu liidus ning kas see võib kahjustada olemasolevaid gaasitarnelepinguid.

- (36) Turukorrektsioonimehhanism ei tohiks ohustada liidu gaasivarustuskindlust sellega, et see piirab hinnasignaale, mis on tähtsad vajalike gaasitarnete stiimulitena ja ELi-siseste gaasivoogude jaoks. Turukorrektsioonimehhanismi käivitamise korral võivad gaasitarbijad tegelikult tarded peatada ja müüa kasumi maksimeerimiseks vahetult pärast ülempiiride kohaldamise lõppu. Olukorras, kus komisjon on kuulutanud välja piirkondliku või liidu hädaolukorra vastavalt määruse (EL) 2017/1938 artiklile 12 ja kus tuleb kehtestada mitteturupõhised meetmed, eelkõige eesmärgiga tagada gaasitarbed kaitstud tarbijatele, ei tohiks turukorrektsioonimehhanism gaasivooge siseturul põhjendamatult piirata ja sellega ohustada liidu gaasivarustuskindlust, ning seetõttu tuleks mehhanism peatada.
- (37) Turukorrektsioonimehhanism ei tohiks vähendada hinnasignaalide mõju ELi gaasi siseturul ega takistada turupõhiseid ELi-siseseid gaasivooge, kuna on oluline, et maagaas liiguks jätkuvalt sinna, kus seda kõige rohkem vajatakse.
- (38) Turukorrektsioonimehhanismid ei tohiks põhjendamatult ohustada energia tuletisinstrumentide turgude jätkuvat korrapärast toimimist. Nendel turgudel on oluline osa selles, et turuosalisel saavad maandada oma positsioonide riske, eelkõige seoses hindade volatiilsusega. Lisaks võivad turukorrektsioonimehhanismi kaudu tehtavad hinnasekkumised põhjustada tuletisinstrumentide turgudel turuosalistele märkimisväärset rahalist kahju. Arvestades ELi gaasituru suurust, võib selline kahju mõjutada mitte ainult tuletisinstrumentidele spetsialiseerunud turge, vaid sellel võib olla märkimisväärne järelmõju teistele finantsturgudele. Seepärast peaks komisjon viivitamata peatama turukorrektsioonimehhanismi, kui see ohustab tuletisinstrumentide turu nõuetekohast toimimist. Sellega seoses on oluline, et komisjon võtaks arvesse asjaomaste liidu asutuste olemasolevaid eksperditeadmisi. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (edaspidi „ESMA“) on sõltumatu asutus, mis aitab kaitsta ELi finantssüsteemi stabiilsust, eelkõige edendades stabiilseid ja korrakohaseid finantsturge, näiteks tuletisinstrumentide turge. Seepärast peaks komisjon võtma arvesse ESMA aruandeid nende aspektide kohta. Lisaks peaks komisjon võtma arvesse kõiki Euroopa Keskpanka (edaspidi „EKP“) nõuandeid finantssüsteemi stabiilsuse kohta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõikega 4 ja selle lepingu IV protokolliga artikliga 25. Võttes arvesse finantsturgude volatiilsust ja turusekkumiste võimalikku suurt mõju, on oluline tagada, et komisjon saaks turukorrektsioonimehhanismi kiiresti peatada. Seepärast tuleks ESMA aruanne ja Euroopa Keskpanka arvamus esitada hiljemalt 48 tunni jooksul või kiireloomulistel juhtudel samal päeval pärast komisjoni taotlust.
- (39) Turukorrektsioonimehhanism peaks olema kavandatud nii, et see oleks suunatud üksnes erandlikule gaasihindade tõusule, mis on tingitud hinnakujundusmehhanismi puudujääkidest, ning seega ei tohiks see mõjutada olemasolevate gaasitarnelepingute kehtivust. Kuid olukordades, kus komisjon täheldab, et turukorrektsioonimehhanismi käivitamine kahjustab olemasolevaid tarnelepinguid, peaks komisjon selle peatama.
- (40) Mehhanismi ülesehituse ja peatamise võimaluste juures tuleks arvesse võtta, et maagaasiga kauplajad võivad viia maagaasiga kauplemise liiduvälistesse piirkondadesse ja see vähendab turukorrektsioonimehhanismi tõhusust. Nii oleks see näiteks juhul, kui kauplajad hakkavad tegema börsiväliseid gaasitehinguid, mis on vähem läbipaistvad ja vähem regulatiivselt kontrollitud, ning mille korral on suurem

risk, et asjaomased pooled ei täida oma kohustusi. See oleks nii ka juhul, kui kauplejad, kelle riskimaandust turukorreksioonimehhanism võib piirata, otsivad riskimaandust teistes jurisdiktsioonides, mille tulemusel peab kliiriv vastaspool tasakaalustama tuletisinstrumentide positsioonide aluseks olevat raha, et kajastada piiratud arveldushinda, ning see põhjustab lisatagatise nõude.

- (41) ACER, Euroopa Keskpank, ESMA, Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik ja määruse (EL) 2017/1938 alusel loodud gaasikoordineerimisrühm peaksid abistama komisjoni turukorreksioonimehhanismi järelevalvel.
- (42) Pärast turusündmust või peatamisotsust või turu ja varustuskindluse muutuste korral võib olla asjakohane vaadata läbi artikli 3 lõike 2 punktides a ja b sätestatud tingimused turukorreksioonimehhanismi käivitamiseks. Seetõttu võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal võtta selles olukorras vastu käesoleva määruse asjakohased muudatused.
- (43) Turukorreksioonimehhanism on vajalik ja proportsionaalne, et saavutada eesmärk korrigeerida TTFi liiga kõrgeid gaasihindu. Kõik liikmesriigid on mures hinnatõusude kaudsete tagajärgede pärast nagu energiahindade tõus ja inflatsioon. Mis puudutab hinnakujundussüsteemi puudujääke, siis neil puudujääkidel on eri liikmesriikides erinev roll, kusjuures mõnes liikmesriigis (nt Kesk-Euroopa liikmesriikides) on hinnatõus selgemalt väljendunud kui teistes liikmesriikides (nt äärealadel asuvad või muude tarnevõimalustega liikmesriigid). Selleks et vältida killustunud tegevust, mis võib liidu integreeritud gaasiturgu lõhestada, on solidaarsuse vaimus vaja võtta ühiseid meetmeid. See on hädavajalik ka selleks, et tagada liidu varustuskindlus. Lisaks tagavad ühised kaitsemeetmed, mis võivad olla rohkem vajalikud muude tarnevõimalusteta liikmesriikides kui liikmesriikides, kus on rohkem muid võimalusi, kooskõlastatud lähenemisviisi energiasolidaarsuse väljendusena. Kuigi finantsriskid ja -kasu on eri liikmesriikides väga erinevad, kujutab turukorreksioonimehhanism endast solidaarset kompromissi, mille puhul kõik liikmesriigid nõustuvad aitama kaasa turu korrigeerimisele ja võtma vastu samad hinnakujunduse piirid, kuigi hinnakujundusmehhanismi häirete tase ja TTFi hindade finantsmõju majandusele on eri liikmesriikides erinev. Turukorreksioonimehhanism tugevdaks seega liidu solidaarsust ja hoiaks ära liiga kõrged hinnad, mis on paljude liikmesriikide jaoks isegi lühiajaliselt jätkusuutmatud. Kavandatud meede aitab solidaarsuse vaimus tagada, et kõigi liikmesriikide gaasitarneettevõtjad saavad osta gaasi mõistliku hinnaga.
- (44) Eeloleva talvehooaja maagaasituru ebastabiilse ja ettearvamatu olukorra tõttu on oluline tagada, et turukorreksioonimehhanismi saaks rakendada niipea kui võimalik, kui selle käivitamist õigustavad tingimused on täidetud. Seega peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK – REGULEERIMISESE JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse ajutine turukorreksioonimehhanism, et vältida ülemäära kõrgeid gaasihindu, millel ei ole seost liidu muude börsihindadega.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „TTFi lähima aegumiskuupäevaga tuletisinstrument“ – määruse (EL) nr 600/2014 artikli 2 lõike 1 punktis 30 määratletud kaubatuletisinstrument, millega kaubeldakse kauplemisskohas ja mille alusvara on tehing Gasunie Transport Services B.V hallatava gaasibörsi Title Transfer Facility (TTF) virtuaalses kauplemisspunktis ning mis asjaomases kauplemisskohas kaubeldavate ühekuulise tähtajaga tuletisinstrumentide seas on lähima aegumiskuupäevaga;
2. „võrdlushind“ – keskmine päevahind, mille aluseks on New Yorki äriühingu S&P Global Inc. poolt veeldatud maagaasi kohta hinnangutes „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)“ ja „Daily Spot Northwest Europe Marker (NWE)“ esitatud hind ning ACERi poolt nõukogu määruse (EL) [XXXX/2022] artiklite 18–22 kohaselt määratud hinnanguline päevahind;
3. „kauplemiskoht“ – mis tahes järgmine:
  - a) „reguleeritud turg“, nagu on määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 21;
  - b) „mitmepoolne kauplemissüsteem“, nagu on määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 22;
  - c) „organiseeritud kauplemissüsteem“, nagu on määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 23.

II peatükk – TURUKORREKTSIOONIMEHCHANISM

Artikkel 3

Turukorreksioonimehchanism

1. Selleks et vähendada selliste ülemäära kõrgete maagaasihindade esinemist, millel ei ole seost muude gaasibörside hindadega, võib TTFi lähima aegumiskuupäevaga tuletisinstrumenti arveldushinna puhul alates 1. jaanuarist 2023 käivitada turukorreksioonimehchanismi.
2. Turukorreksioonimehchanism käivitatakse juhul, kui on täidetud järgmised tingimused (edaspidi „turukorreksioonisündmus“):
  - a) TTFi lähima aegumiskuupäevaga tuletisinstrumenti arveldushind on kaks nädalat kõrgem kui 275 eurot ja
  - b) Euroopa energiabörsi (EEX) avaldatud TTFi Euroopa gaasihetkeindeks on viimase kümne kauplemisspäeva jooksul enne punktis a osutatud ajavahemiku lõppu olnud 58 eurot kõrgem kui võrdlushind.
3. Kui ACERi poolt artikli 4 lõike 1 kohaselt tehtud seire tulemustest ilmneb konkreetseid märke selle kohta, et peatselt võib esineda artikli 3 lõike 2 punkti b kohane turukorreksioonisündmus, küsib komisjon Euroopa Keskpangalt (edaspidi „EKP“), Euroopa Väärtpaperiturujärelevalvelt (edaspidi „ESMA“) ja vajaduse korral

Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustikult (edaspidi „ENTSOG“) ning määruse (EL) 2017/1938 alusel loodud gaasikoordineerimisrühmalt arvamust võimaliku turukorrektsioonisündmuse mõju kohta varustuskindlusele, ELi-sisestele tarnevoogudele ja finantsstabiilsusele, et komisjon saaks vajaduse korral kiiresti peatada turukorrektsioonimehhanismi käivitamise ACERi poolt. Arvamuses võetakse arvesse ka muudel asjakohastel, eelkõige Aasia ja USA organiseeritud turgudel esinevaid hinnasuundumusi, mida kajastavad New Yorki äriühingu S&P Global Inc. avaldatavad „Joint Japan Korea Marker“ (Jaapani-Korea ühismarker) ja „Henry Hub Gas Price Assessment“ (Henry Hubi gaasihinna hinnang).

4. Kui ACER leiab määruse (EL) nr 1227/2011, komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1348/2014 ja nõukogu määruse (EL) [XXXX/2022] artiklite 18–22 kohaselt saadud teabe või muu avalikult kättesaadava turuteabe põhjal, et turukorrektsioonisündmus on toimunud, avaldab ta viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas* selle kohta teate (edaspidi „turukorrektsiooniteade“) ning teavitab sündmuse toimumisest komisjoni, ESMAt ja EKPd.
5. Alates turukorrektsiooniteate avaldamisele järgnevast päevast ei või vastu võtta tehingukorraldusi nende TTFi tuletisinstrumentide kohta, mille hind on kõrgem kui 275 eurot (edaspidi „pakkumispäev“).
6. Liikmesriigid teatavad komisjonile, missuguseid meetmeid nad on võtnud, et vältida gaasi- ja elektritarbimise suurenemist turukorrektsioonisündmuse tõttu ning et vähendada gaasi- ja elektrinõudlust, pidades silmas nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artiklite 3 ja 5 kohast gaasinõudluse 15 % vähendamist ning nõukogu määruse (EL) 2022/1854 artiklite 3 ja 4 kohaseid nõudluse vähendamise eesmärgi. Teade esitatakse hiljemalt kaks nädalat pärast turukorrektsioonisündmuse toimumist, välja arvatud juhul, kui komisjon on vahepeal võtnud vastu peatamisotsuse vastavalt artikli 5 lõikele 2.
7. Kui komisjon on hinnanud pakkumispäevi mõju gaasi- ja elektritarbimisele ning edusamme, mis on tehtud nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artiklites 3 ja 5 ning nõukogu määruse (EL) 2022/1854 artiklites 3 ja 4 nõudluse vähendamisele seatud eesmärkide saavutamisel, võib ta ka teha ettepaneku kohandada nõukogu määrust (EL) 2022/1369 uuele olukorrale.
8. Turukorrektsioonisündmuse esinemise korral palub komisjon EKP-l põhjendamatu viivitusega koostada aruanne selle kohta, kas energiatuletisinstrumentide turgude stabiilsust ja nõuetekohast toimimist võib ohustada mõni soovimatu häire.

Artikkel 4

Turukorrektsioonimehhanismi seire ja seiskamine

1. ACER jälgib pidevalt, kas artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud tingimus on täidetud, lähtudes määruse (EL) nr 1227/2011, komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1348/2014 ja nõukogu määruse (EL) [XXXX/2022] artiklite 18–22 kohaselt saadavast teabest ja turuteabest. ACER edastab oma seire tulemused komisjonile iga tööpäeva lõpus hiljemalt kell 18.00 Kesk-Euroopa aja järgi.
2. Kui artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud tingimus ei ole enam täidetud kümne järjestikuse kauplemispäeva jooksul enne turukorrektsioonisündmusele järgneva kuu lõppu või pärast seda („seiskamissündmus“), avaldab ACER *Euroopa Liidu Teatajas* viivitamata selle kohta teate ning teavitab komisjoni ja ESMAt, et artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud tingimus ei ole enam täidetud (edaspidi „seiskamisteade“). Alates

seiskamisteate avaldamisele järgnevast päevast lõpetatakse artikli 3 lõikes 4 osutatud pakkumispriiri kohaldamine.

Artikkel 5

Turukorreksioonimehhanismi peatamine

1. ESMA, EKP, ACER, gaasikoordineerimisrühm ja ENTSG jälgivad järjepidevalt pakkumispriiri mõju turgudele ja varustuskindlusele.
2. Sellele seirele tuginedes peatab komisjon oma otsusega turukorreksioonimehhanismi kohaldamise, kui ilmnevad soovimatud turuhäired või nende esinemise selged ohud, mis mõjutavad negatiivselt varustuskindlust, ELi-siseseid tarnevooge või finantsstabiilsust (edaspidi „peatamisotsus“). Hindamisel võtab komisjon eelkõige arvesse seda, kas jätkuvalt käivitatud turukorreksioonimehhanism:
  - a) ohustab liidu gaasivarustuskindlust, mis võib eelkõige esineda juhul, kui komisjon on kuulutanud välja piirkondliku või liidu hädaolukorra vastavalt määruse (EL) 2017/1938 artiklile 12, või selle toimimise tulemuseks võib olla gaasikasutuse piiramine;
  - b) toimib ajal, kui nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artikli 5 kohased nõudluse kohustusliku vähendamise eesmärgid ei ole ELi tasandil täidetud, mõjutab negatiivselt nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artikli 3 kohase gaasisäästueesmärgi saavutamisel tehtavaid edusamme või tingib gaasitarbimise üldise suurenemise, tuginedes liikmesriikidelt nõukogu määruse (EL) 2022/1369 artikli 8 kohaselt saadud andmetele gaasitarbimise ja gaasinõudluse vähendamise kohta;
  - c) vastavalt ACERi seireandmetele takistab ELi-siseseid turupõhiseid gaasivooge;
  - d) ESMA poolt turukorreksioonimeetme käivitamise mõju kohta koostatud aruande ja komisjoni poolt EKP-lt küsitud arvamuse põhjal kahjustab energiatuletisinstrumentide turgude stabiilsust ja nõuetekohast toimimist;
  - e) võtab arvesse gaasi turuhindu erinevatel organiseeritud turgudel kogu liidus ja muudes asjakohastes organiseeritud kauplemisskohtades, näiteks Aasias ja USAs, mida kajastavad New Yorki äriühingu S&P Global Inc. avaldatavad „Joint Japan Korea Marker“ (Jaapani-Korea ühismarker) või „Henry Hub Gas Price Assessment“ (Henry Hubi gaasihinna hinnang);
  - f) mõjutab olemasolevate, sealhulgas pikaajaliste gaasitarnelepingute kehtivust.
3. Peatamisotsus tehakse põhjendamatu viivitusega ja avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*. Alates peatamisotsuse avaldamisele järgnevast päevast kuni otsuses nimetatud ajani lõpetatakse artikli 3 lõikes 4 osutatud pakkumispriiri kohaldamine.
4. Artiklites 3, 4 ja 5 sätestatud ülesannete täitmisel abistavad komisjoni ACER, EKP, ESMA, gaasikoordineerimisrühm ja ENTSG. Lõike 2 punkti d kohased ESMA aruanne ja EKP arvamus esitatakse hiljemalt 48 tunni pärast või pakilistel juhtudel komisjoni nõudel samal päeval.
5. Turukorreksioonimehhanismi kohaldatakse ainult seni, kuni kehtib käesolev määrus.
6. Pärast turukorreksioonisündmuse esinemist või peatamisotsuse tegemist või turu ja varustuskindluse arengut silmas pidades võib nõukogu komisjoni ettepaneku alusel otsustada vaadata läbi artikli 3 lõike 2 punktides a ja b sätestatud turukorreksioonimehhanismi käivitamise tingimused. Enne sellise ettepaneku

esitamist peaks komisjon konsulteerima EKP, ESMA, ACERi, gaasikoordineerimisrühma, ENTSGi ja muude asjaomaste sidusrühmadega.

III PEATÜKK – LÕPPSÄTTED

Artikkel 6

Jõustumine ja läbivaatamine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Määrust kohaldatakse ühe aasta jooksul alates selle jõustumisest. Komisjon vaatab käesoleva määruse läbi hiljemalt 1. novembriks 2023, võttes arvesse üldist gaasitarneolukorda liidus, ja esitab nõukogule aruande läbivaatamise põhijärelduste kohta. Komisjon võib kõnealuse aruande põhjal teha ettepaneku käesoleva määruse kehtivusaja pikendamiseks.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

1.3. Ettepanekus/algatuses käsitletakse:

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

1.4.2. Erieesmärgid

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

1.4.4. Tulemusnäitajad

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

2.2.3. Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

3.2.2. Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepanek: nõukogu määrus, millega luuakse turukorrektsioonimehhanism kodanike ja majanduse kaitsmiseks ülemäära kõrgete hindade eest

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Poliitikavaldkond: energia

Meede: turukorrektsioonimehhanismi loomine

1.3. Ettepanekus/algatuses käsitletakse:

x uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest¹⁰

☐ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Turukorrektsioonimehhanism

Title Transfer Facility (TTF) on virtuaalne hinnakujunduskoht Madalmaades, mis oma suure likviidsuse tõttu on sageli Euroopa gaasituru hinnakujunduse lähtealus, ning mõjutab lepinguid ja riskimaandustehinguid kogu ELis. TTF kujundab füüsiliselt Madalmaade võrku tuleva torujuhtmegaasi alusel hinnaindeksi ning toimib seega peamiselt Loode-Euroopa kauplemisspunktina. Praegu müüb TTF enamikule ELi kauplemisspunktidele gaasi nimiväärtusest kõrgema hinnaga, mis on suures osas märk Venemaalt pärit tarnete nappusest ja piirkonna taristu kitsaskohtadest.

Asjaolu, et TTFi kasutatakse hinnavõrdlusvahendina ja alusena gaasilepingute riskide maandamiseks ELi eri kauplemisspunktides, näitab selle olulisust maagaasi hinna määramisel ELis.

Käesoleva erakorraliste meetmete ettepanekuga, mida peetakse viimaseks abinõuks, on soov lahendada ülemäära kõrgete maagaasihindadega seotud olukorrad ning kehtestada maksimaalne dünaamiline hind, millega võidakse teatavatel tingimustel TTFi turgudel järgmise kuu tehinguid teha. See piirmäär rakendub konkreetsete turusündmuste korral ja seda jälgitakse pidevalt, mitte ainult kord kuus, et teha kindlaks, kas turukorrektsioonimehhanism tuleks säilitada. Samuti kasutatakse mehhanismi selleks, et teha süstemaatilist järelevalvet tagamaks, et ei avaldata põhjendamatut mõju eri aspektidele, alates varustuskindlusest kuni tahtmatute turuhäireteni, mis mõjutavad negatiivselt varustuskindlust ja ELi-siseseid vooge. Sellisel juhul tuleb korrektsioonimehhanism viivitamata peatada.

¹⁰ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.4.2. *Erieesmärk*

Luuu turukorrektsioonimehhanism, et vältida ülemääraseid järgmise kuu TTF-tasemeid, mis ei kajastu veeldatud maagaasi hindades.

1.4.3. *Oodatavad tulemused ja mõju*

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Ettepanek aitab kaasa kõige likviidsemate tuletisinstrumentide turu optimaalsele toimimisele ELis, vältides Loode-Euroopa taristu kitsaskohtades ülemääraseid hindu ja nende põhjendamatu mõju kogu ELi gaasihindadele.

1.4.4. *Tulemusnäitajad*

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Luuakse ekspertide rühm, kelle ülesanne on jälgida turusuundumusi, mis toovad kaasa turukorrektsioonimehhanismi käivitamise.

1.5. **Ettepaneku/algatuse põhjendused**

1.5.1. *Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava*

Võttes arvesse energiakriisi mõõdet ning selle sotsiaalsete, majanduslike ja finantstagajärgede ulatust, peab komisjon asjakohaseks tegutseda üldise määruse alusel, mis on vahetult ja viivitamata kohaldatav. Selle abil luuakse kiire, ühtne ja kogu liitu hõlmav koostöömehhanism.

1.5.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

Käesolev ettepanek peaks aitama määrata TTFi tulevikutasemeid, olles suunatud hinnatõusude vähendamisele ja minimeerides selliseid hinnatõususid, mida nähti 2022. aasta augustis, säilitades samal ajal ELi atraktiivsuse veeldatud maagaasi veoste jaoks.

1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Turukorrektsioonimehhanism oleks enneolematu sekkumine Euroopa liberaliseeritud ja integreeritud gaasiturule ja/või kauba- ja toorme finantsturgudele. Kuna selle mõju ei teata, on mehhanismile esitatud ranged tingimused ja ohutusnõuded ning ranged järelevalvenõuded.

1.5.4. *Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Tegevusassigneeringuid ei ole vaja.

1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Praeguses etapis ei ole ette nähtud vajadust teistsuguse lähenemisviisi järele.

Nende uute ülesannete täitmiseks on komisjonis (energeetika peadirektoraat) vaja juurde kõrgetasemelisi eksperditeadmisi omavaid inimesi. Praeguse mitmeaastase finantsraamistiku kohaselt peab komisjon siiski tegutsema stabiilse personali

tingimustes, mistõttu tuleb võimaluste piires kaaluda ümberpaigutamist peadirektoraadis ja komisjoni talituste vahel. Eraldi finantsselgitusega nähakse ette lisapersonal Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti (ACER) jaoks.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

X ☐ Piiratud kestusega

- X ☐ kehtib alates 2023. aastast seni, kuni energiakriis püsib
- ☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

☐ Piiramatult kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid¹¹

X ☐ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- X ☐ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

☐ Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspank ja Euroopa Investeeringufondile;
- ☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd neile antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

– Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.

Märkused

Järelevalvet teostavad komisjoni talitused, keda toetab Euroopa Liidu Energeetikasektorit			
Reguleerivate	Asutuste	Koostööamet	(ACER).

¹¹ Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/ET/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Energeetika peadirektoraadi poolt otse täidetavate ülesannete puhul järgitakse komisjonis rakendatavat iga-aastast kavandamise ja järelevalve tsüklit, sealhulgas esitatakse tulemused energietika peadirektoraadi ja ACERi iga-aastases tegevusaruandes.

Lisaks jälgitakse mehhanismi toimimist vastavalt ettepaneku artiklile 4.

Ettepanek sisaldab ka artikli 5c kohaseid aruandluse erinõudeid.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Komisjon, keda toetab Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ACER), käivitab turujärelevalvemehhanismi ja korraldab selle järelevalve, kuna nende ülesannete vastutusrikkuse tõttu ei saa neid delegeerida.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Mis puudutab mehhanismi käivitamise ja järelevalvega seotud ülesannete täitmist, siis tuvastatud riskid on seotud ebapiisava inimressursi ja nende põhiülesannete täitmiseks vajalike eksperditeadmiste tasemega komisjonis. EPSO/AD/401/22 energiaspetsialistide konkursi edukalt läbinud kandidaatide nimekiri aitab värvata komisjoni vajalikke eksperte.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Energeetika peadirektoraat esitab oma iga-aastases tegevusaruandes igal aastal aruande oma tegevuse kontrollimise kulude kohta. Hanketegevuse riskiprofiil ja kontrollikulud on nõuetega kooskõlas.

Energeetika peadirektoraadi poolt mehhanismi loomiseks antud ülesanded ei too kaasa täiendavaid kontrolle ega muid kontrollikulusid.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Energeetika peadirektoraat võttis 2020. aastal vastu läbivaadatud pettustevastase võitluse strateegia. Energeetika peadirektoraadi pettustevastase võitluse strateegia põhineb komisjoni pettustevastase võitluse strateegial ja spetsiifilisel riskihindamisel, mis tehti asutuse sees, et selgitada välja pettuste suhtes kõige haavatavamad valdkonnad, juba kehtestatud kontrollid ja meetmed, mis on vajalikud, et parandada energietika peadirektoraadi suutlikkust pettusi ennetada, avastada ja kõrvaldada.

Riigihangete suhtes kohaldatavad lepingusätted tagavad, et auditeid ja kohapealseid kontrolle saavad teha komisjoni talitused, sealhulgas Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF), kasutades Pettustevastase Ameti soovitatud standardsätteid.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestatud mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ¹²	EFTA riigid ¹³	kandidaatriigid ¹⁴	kolmanda d riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
01	02 20 04 02	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestatud mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid	kolmanda d riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	[XX.AA.AA.AA]		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

¹² Liigendatud = Liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

¹³ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

¹⁴ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- ☒ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	1	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond

PEADIREKTORAAT: ENER			Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU
• Tegevusassigneeringud										
Eelarverida ¹⁵ 02 20 04 02	Kulukohustused	(1a)								
	Maksed	(2a)								
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)								
	Maksed	(2b)								
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ¹⁶										
Eelarverida		3)								
Energeetika peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1a+1b +3								
	Maksed	=2a+2b +3								

¹⁵ Eelarve ametliku liigenduse kohaselt.

¹⁶ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	4)								
	Maksed	5)								
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 1 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6								
	Maksed	= 5 + 6								

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki, tuleb eelmist jaotist korrata

• Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	4)								
	Maksed	5)								
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)		6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–6 assigneeringud KOKKU (Lähtesumma)	Kulukohustused	= 4 + 6								
	Maksed	= 5 + 6								

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud [õigusaktile lisatava finantsselgituse lisas](#) (sisekorraeeskirjade V lisa), ja laadida see üles DECIDE'i talitustevahelise konsulteerimise eesmärgil.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta N 2023	Aasta N + 1 2024	Aasta N + 2 2025	Aasta N + 3 2026	Aasta N+4 2027			KOKKU
PEADIREKTORAAT: ENER (energeetika peadirektoraat)									
• Personalikulud		0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000
• Muud halduskulud									
Energeetika peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta N ¹⁷	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku	Kulukohustused	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000

¹⁷ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Maksed	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000

3.2.2. Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid			Aasta N		Aasta N+1		Aasta N+2		Aasta N+3		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Liik ¹⁸	Kesk mine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljun dite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ¹⁹ ...																		
- Väljund																		
- Väljund																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2 ...																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 2 kokku																		
KOKKU																		

¹⁸ Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

¹⁹ Vastavalt punktile 1.4.2 „Erieesmärgid ...“

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ²⁰ 2023	Aasta N+1 2024	Aasta N+2 2025	Aasta N+3 2026	Aasta N +4 2027	KOKKU		

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Personalikulud	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 kulud KOKKU	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7²¹ välja jäävad kulud								
Personalikulud	0	0	0	0	0			
Muud halduskulud	0	0	0	0	0			
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud KOKKU	0	0	0	0	0			

KOKKU	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710000

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või peadirektoraadi siseselt ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

²⁰ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

²¹ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.3.1. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	Aasta N 2023	Aasta N+1 2024	Aasta N + 2 2025	Aasta N+3 2026	Aasta N +4 2027		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	6	6	6	6	6		
20 01 02 03 (delegatsioonides)							
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)							
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)							
Muud eelarveread (märkige)							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad) ²²							
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)							
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)							
XX 01 xx yy zz ²³	- peakorteris						
	- delegatsioonides						
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
01 01 01 12 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)							
Muud eelarveread (märkige)							
KOKKU	6	6	6	6	6		

XX tähistab asjaomast poliitikavaldkonda või eelarvejaotist.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate peadirektoraadisese ümberpaigutamise teel. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	See enneolematu mehhanism hõlmab range järelevalvega seotud ülesandeid, sealhulgas kauba- ja toormeturgude toimimise ja varustuskindlusega seotud ülesandeid, mis praegu komisjoni ülesannete hulka ei kuulu. Võttes arvesse selle ülesande täitmise seotud vastutustasandit ja ülimalt negatiivset mõju, mis võib tekkida juhul, kui asjaomast ülesannet nõuetekohaselt ei täideta, on komisjoni maine jaoks ülimalt oluline, et ei võetaks ühtegi riski, mis võiks kahjustada ülesande täitmist. Ülesannete täitmiseks võtab energiaettevõtete peadirektoraat tööle kuus energiaettevõtete valdkonna taustaga majandusanalüütikut ja kasutab EPSO/AD/401/22 energiaspetsialistide konkursi tulemusel koostatud edukate kandidaatide nimekirja.
Kosseisuvälised töötajad	Ei kohaldata

²² Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

²³ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

- ☒ X on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele eelarveridadele ja summadele. Põhjaliku ümberplaneerimise korral tuleb esitada Exceli tabel.

- ☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruces sätestatud erivahendite kasutuselevõtu.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele ning nimetades kasutatavad rahastamisvahendid.

- ☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☐ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ²⁴	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

²⁴

Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevat aastate puhul.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- X Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
  - ☐ omavahenditele
  - ☐ muudele tuludele
  - palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ²⁵					
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	
Artikkel							

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

²⁵

Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

1.3. Ettepanekus/algatuses käsitletakse:

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

1.4.2. Erieesmärgid

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

1.4.4. Tulemusnäitajad

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

2.2.3. Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

3.2.2. Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: nõukogu määrus, millega luuakse turukorrektsioonimehhanism kodanike ja majanduse kaitsmiseks ülemäära kõrgete hindade eest

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Poliitikavaldkond: energia

Meede: turukorrektsioonimehhanismi loomine

1.3. Ettepanekus käsitletakse:

☒ uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest²⁶

☐ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Turukorrektsioonimehhanism

Title Transfer Facility (TTF) on virtuaalne hinnakujunduskoht Madalmaades, mis oma suure likviidsuse tõttu on sageli Euroopa gaasituru hinnakujunduse lähtealus, ning mõjutab lepinguid ja riskimaandustehinguid kogu ELis. TTF kujundab füüsiliselt Madalmaade võrku tuleva torujuhtmegaasi alusel hinnaindeksi ning toimib seega peamiselt Loode-Euroopa kauplemisspunktina. Praegu müüb TTF enamikule ELi kauplemisspunktidele gaasi nimiväärtusest kõrgema hinnaga, mis on suures osas märk Venemaalt pärit tarnete nappusest ja piirkonna taristu kitsaskohtadest.

Asjaolu, et TTFi kasutatakse hinnavõrdlusvahendina ja alusena gaasilepingute riskide maandamiseks ELi eri kauplemisspunktides, näitab selle olulisust maagaasi hinna määramisel ELis.

Käesoleva erakorraliste meetmete ettepanekuga, mida peetakse viimaseks abinõuks, on soov lahendada ülemäära kõrgete maagaasihindadega seotud olukorrad ning kehtestada maksimaalne dunaamiline hind, millega võidakse teatavatel tingimustel TTFi turgudel järgmise kuu tehinguid teha. See piirmäär rakendub konkreetsete turusündmuste korral ja seda jälgitakse pidevalt, mitte ainult kord kuus, et teha kindlaks, kas turukorrektsioonimehhanism tuleks säilitada. Samuti kasutatakse mehhanismi selleks, et teha süstemaatilist järelevalvet tagamaks, et ei avaldata põhjendamatu mõju eri aspektidele, alates varustuskindlusest kuni tahtmatute turuhäireteni, mis mõjutavad negatiivselt varustuskindlust ja ELi-siseseid vooge. Sellisel juhul tuleb korrektsioonimehhanism viivitamata peatada.

²⁶

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.4.2. Erieesmärgid

Erieesmärk

Luuu turukorreksioonimehhanism, et vältida ülemäärased järgmise kuu TTF-tasemeid, mis ei kajastu veeldatud maagaasi hindades.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Ettepanek aitab kaasa kõige likviidsemate tuletisinstrumentide turu optimaalsele toimimisele ELis, vältides Loode-Euroopa taristu kitsaskohtades ülemääraseid hindu ja nende põhjendamatut mõju kogu ELi gaasihindadele.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Luuakse ekspertide rühm, kelle ülesanne on jälgida turusuundumusi, mis toovad kaasa turukorrektsioonimehhanismi käivitamise.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Võttes arvesse energiakriisi mõõdet ning selle sotsiaalsete, majanduslike ja finantstagajärgede ulatust, peab komisjon asjakohaseks tegutseda üldise määruse alusel, mis on vahetult ja viivitamata kohaldatav. Selle abil luuakse kiire, ühtne ja kogu liitu hõlmav koostöömehhanism.

Ettepanekus nõutakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametile (ACER) lisavahendeid. Eelkõige sätestatakse ettepanekus ACERile uued ülesanded gaasiturude järelevalveks ja komisjoni abistamiseks järgmistes küsimustes:

turukorrektsioonimehhanismi käivitamine ja hilisem seiskamine: arvestades nende meetmete suurt poliitilist tundlikkust ja märkimisväärset mõju, tuleb seda teha äärmise hoolikusega. Lisaks nõuab see pidevat järelevalvet, seega tuleb tagada varulahendused. Selle töö jaoks on hinnanguliselt ette nähtud kaks (2) täistööajale taandatud töötajat (1 andmeanalüütik, 1 gaasiekspert). Oluline on see, et järgimaks veeldatud maagaasi hinnahindamise / võrdlusaluste puhul Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) põhimõtteid hinnaaruandlusasutuste kohta, peavad need inimesed olema erinevad hinnahindamise / võrdlusaluste kehtestamisega tegelevatest töötajatest. Vastasel juhul ei vastaks viimati nimetatud töö nõutud standarditele, mis omakorda kahjustaks hinnahindamise / võrdlusaluste aktsepteerimist turul ja kahjustaks seega nende teostamise ideed;

ELi-siseste gaasivoogude seire: selleks on vaja palju üksikasjalikumaid andmeid gaasivoogude kohta kui ACERil praegu on; uutes vahenditega tuleks koguda uusi andmeid. Selle töö jaoks on hinnanguliselt ette nähtud kaks (2) täistööajale taandatud töötajat (1 andmeanalüütik, 1 gaasiekspert), millele lisandub andmete kogumise ja analüüsimise vahendi alane nõustamine;

komisjoni abistamine koostöös Euroopa Keskpanga ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) järelevalvenõukoguga nende ülesannete täitmisel, mis on sätestatud eri artiklites: nõudluse vähendamise, ELi-väliste gaasihindade kujunemise ja pikaajaliste gaasitarnelepingutega tegelemise toetamiseks on hinnanguliselt ette nähtud kaks (2) täistööajale taandatud töötajat.

Kuuest täistööajale taandatud töötajast üks peaks olema vanemspetsialist, et see isik saaks koordineerida ja juhtida tööd selles valdkonnas. Selline hinnahindamise vastastikuse hindamise protsess peab olema ette nähtud, et tagada IOSCO põhimõtetele vastavate

hinnakujundusmenetluste ja -meetodite nõuetekohane ja järjepidev kohaldamine ning tagada avaldatud hindade terviklikkus ja kvaliteet.

- 1.5.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

Käesolev ettepanek peaks aitama määrata TTFi tulevikutasemeid, olles suunatud hinnatõusude vähendamisele ja minimeerides selliseid hinnatõususeid, mida nähti 2022. aasta augustis, säilitades samal ajal ELi atraktiivsuse veeldatud maagaasi veoste jaoks.

- 1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Turukorreksioonimehhanism oleks enneolematu sekkumine Euroopa liberaliseeritud ja integreeritud gaasiturule ja/või kauba- ja toorme finantsturgudele. Kuna selle mõju ei teata, on mehhanismile esitatud ranged tingimused ja ohutusnõuded ning ranged järelevalvenõuded.

ACERil on ulatuslikud kogemused turuandmete kogumisel ja töötlemisel määruse (EL) nr 1227/2011 ja komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1348/2014 (REMIT) alusel.

- 1.5.4. *Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

ACERi jaoks taotletud ametikohtadega seotud vajalikke assigneeringuid rahastatakse energeetika peadirektoraadi olemasolevatest programmidest.

- 1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Nende uute ülesannete täitmiseks on komisjonis (energeetika peadirektoraat) vaja juurde kõrgetasemelisi eksperditeadmisi omavaid inimesi. Praeguse mitmeaastase finantsraamistiku kohaselt peab komisjon siiski tegutsema stabiilse personali tingimustes, mistõttu tuleb võimaluste piires kaaluda ümberpaigutamist peadirektoraadis ja komisjoni talituste vahel.

ACERile antakse ka lisaülesanded, nimelt gaasiturgude järelevalve ja komisjoni abistamine, milleks ta vajab täiendavaid inimressursse.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☒ ☐ Piiratud kestusega

- ☒ Ettepanek/algatus kehtib alates [PP/KK]2023 seni, kuni energiakriis püsib
- ☒ Finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele ja maksete assigneeringutele avaldub ajavahemikul 2023–2027

☐ Piiramatul kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid²⁷

☐ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- ☐ täitevasutuste kaudu

☐ Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

☒ Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- ☒ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

Märkused

Seiret teostavad komisjoni talitused, mõne tehnilise aspekti puhul saadakse abi Energeetikasektori Reguleerivate Asutuste Koostööametilt (ACER).

²⁷ Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Energeetika peadirektoraadi poolt otse täidetavate ülesannete puhul järgitakse komisjonis rakendatavat iga-aastast kavandamise ja järelevalve tsüklit, sealhulgas esitatakse tulemused energietika peadirektoraadi iga-aastases tegevusaruandes.

ACERi poolt otse täidetavate ülesannete puhul järgitakse ametis rakendatavat iga-aastast kavandamise ja järelevalve tsüklit, sealhulgas esitatakse tulemused ACERi iga-aastases tegevuse koondaruandes.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Komisjon, keda abistab ACER, vastutab turujärelevalvemehhanismi käivitamise ja järelevalve eest, mida ei saa delegeerida selliste ülesannetega seotud vastutuse taseme tõttu.

Kulutõhusam on anda uus ülesanne olemasolevale ametile, mis juba täidab sarnaseid ülesandeid. Energeetika peadirektoraat töötab oma suhete haldamiseks ACERiga välja kontrollistrateegia, mis on osa komisjoni 2017. aasta sisekontrolliraamistikust. ACER vaatas oma sisekontrolliraamistiku läbi ja võttis selle vastu 2018. aasta detsembris.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Mis puudutab mehhanismi käivitamise ja järelevalvega seotud ülesannete täitmist, siis tuvastatud riskid on seotud ebapiisava inimressursi ja nende põhiülesannete täitmiseks vajalike eksperditeadmiste tasemega komisjonis.

Eriasutusena on ACERil paremad võimalused leida täiendavaid eksperte ja saavutada sünergia olemasolevate töötajatega.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Energeetika peadirektoraadi poolt mehhanismi loomiseks antud ülesanded ei too kaasa täiendavaid kontrolle ega muid kontrollikuluseid. Samuti eeldatakse, et ACERi olemasolevatele volitustele lisaülesannete määramine ei too ACERis kaasa täiendavaid erikontrolle, mistõttu kontrollikulude ja hallatavate vahendite väärtuse suhe jääb muutumatuks.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

ACER kohaldab kooskõlas komisjoni lähenemisviisiga ELi detsentraliseeritud asutuste pettustevastaseid põhimõtteid. 2019. aasta märtsis võttis ACER vastu uue pettustevastase strateegia, millega tunnistati kehtetuks ACERi haldusnõukogu otsus 13/2014. Uus kolmeaastane strateegia põhineb järgmistel elementidel: iga-aastane riskihindamine, huvide konfliktide ennetamine ja haldamine, rikkumisest teatamise sise-eeskirjad, tundlike ülesannete haldamise põhimõtted ja kord ning eetika ja ausameelsusega seotud meetmed.

Nii ACERi määrus kui ka riigihangete suhtes kohaldatavad lepingusätted tagavad, et auditeid ja kohapealseid kontrolle saavad teha komisjoni talitused, sealhulgas Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF), kasutades Pettustevastase Ameti soovitatud standardsätteid.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ²⁸	EFTA riigid ²⁹	kandidaatriigid ³⁰	kolmanda riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
01	02 10 06	Liigendatud	JAH	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid	kolmanda riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	[XX.AA.AA.AA]		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

²⁸ Liigendatud = Liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

²⁹ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

³⁰ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	01	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond

Energeetikasektorit reguleerivate asutuste Euroopa koostööamet (ACER)			Aasta 2023 ³¹	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	2027			KOKKU
Jaotis 1:	Kulukohustused	1)	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710
	Maksed	2)	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710
Jaotis 2:	Kulukohustused	(1a)								
	Maksed	(2a)								
Jaotis 3:	Kulukohustused	(3a)								
	Maksed	(3b)								
ACERi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+1a +3a	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710
	Maksed	=2+2a +3b	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju	KOKKU

³¹ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

		N	N+1	N+2	N+3	kestust (vt punkt 1.6)			
PEADIREKTORAAT: <.....>									
○ Personalikulud									
○ Muud halduskulud									
<.....> PEADIREKTORAAT KOKKU		Assigneeringud							

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU		(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)							

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta N ³²	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused								
	Maksed								

³² Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

3.2.2. Hinnanguline mõju [asutuse] assigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid			Aasta N		Aasta N+1		Aasta N+2		Aasta N+3		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Liik ³³	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ³⁴ ...																		
- Väljund																		
- Väljund																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2 ...																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 2 kokku																		
KULUD KOKKU																		

³³ Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

³⁴ Vastavalt punktile 1.4.2 „Erieesmärgid ...“

3.2.3. Hinnanguline mõju ACERi inimressurssidele

3.2.3.1. Kokkuvõte

- ☒ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2023 ³⁵	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	2027			KOKKU

Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710
Ajutised teenistujad (AST palgaastmed)								
Lepingulised töötajad								
Riikide lähetatud eksperdid								

KOKKU	0,942	0,942	0,942	0,942	0,942			4,710

Personalivajadused (täistööajale taandatud töötajad):

	Aasta 2023 ³⁶	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	2027			KOKKU

Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)	6	6	6	6	6			6
Ajutised teenistujad (AST palgaastmed)								
Lepingulised töötajad								
Riikide lähetatud eksperdid								

KOKKU	6	6	6	6	6			6

³⁵ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

³⁶ Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

Märkige kavandatav ametikoha täitmise aeg ja kohandage summat vastavalt (kui ametikoht täidetakse juulis, võetakse arvesse vaid 50 % keskmisest kulust). Esitage täiendav selgitus.

3.2.3.2. Vastutava peadirektoraadi hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täisarvuna (või maksimaalselt ühe komakohaga)

	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 ja 20 01 02 02 (peakorteris ja komisjoni esindustes)							
20 01 02 03 (delegatsioonides)							
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)							
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)							
○ Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)³⁷							
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)							
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)							
Eelarveread (täpsustada) ³⁸	- peakorteris ³⁹						
	- delegatsioonides						
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse							

³⁷ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

³⁸ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

³⁹ Peamiselt ühtekuuluvuspoliitika fondid, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF).

valdkonnas)							
Muud eelarveread (märkige)							
KOKKU							

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate peadirektoraadisese ümberpaigutamise teel. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	
Koosseisuvälised töötajad	

Täistööajale taandatud töötajate kulukalkulatsiooni kirjeldus tuleks esitada V lisa 3. jaos.

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- ☐ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.
- ☐ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele eelarveridadele ja summadele.

- ☐ Ettepanek/algatus nõuab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku muutmist⁴⁰.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

- Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.
- Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☐ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
  - ☐ omavahenditele
  - ☐ muudele tuludele
  - ☐ palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav
sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁴¹						
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

⁴⁰ Vt nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) nr 2093/2020 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artiklid 12 ja 13.

⁴¹ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Täpsustage tuludele avalduva mõju arvutamise meetod.